

DIRVA

R. S. McNAMARA: UŽ IR PRIEŠ

KONTRAVERSINIS GYNIMO SEKRETORIUS
VĖL ATSIDURĖ DĖMESIO CENTRE PAAŠ-
KĖJUS. KAD SOVIETAI STATOSI APSIGYNI-
MO NUO RAKETŲ SISTEMĄ. KO JAV IKI ŠIOL
NEDARĖ — PULTI AR GINTIS. — POLITIKA
IR TECHNIKA.

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Fraietą ketvirtadienį Gynimo Sekretorius Robertas S. McNamara prezidento Johnsono dvare Texase 'oficialiai' patvirtino tai, kas spaudoje buvo pranešta jau prieš metus -- sovietai statosi apsigynimo nuo raketų sistemą. Kaip žinia, JAV iki šiol to nedarė, nepaisant gana didelio spaudimo iš Kongreso pusės. Mat McNamaros nuomone, šiuo metu dar sunku išsirengti visai tikslią ir patikimą apsigynimo nuo raketų sistemą, todėl, nors jos tyrinėjimui jau išleista per 2 bilijonus dolerių, nuo ligšiolinių patyrimų pervedimo į praktiką atsisakyta dėl tos paprastos priežasties, kad ir geriausia iki šiol galima sistema nesulaikys visų prieš paleistų raketų. O jei taip, pigiau ir tiksliau stiprinti savo puolamąją jėgą, kuri galėtų prieš -- šiuo atveju Sovietų Sąjungą, sunaikinti, nors toji ir pirmoji užpultų JAV-bes. Todėl ir dabar McNamara yra pažiūros, kad geriausias atsakymas į sovietų gynimosi sistemą yra JAV raketų pagerinimas, kad ir toliau išlaikys taip vadinamą teroro balansą -- "balance of terror", kuris praktiškai totalinį karą padaro neprasmingu ir tuo pačiu neįmanomu.

Sunku nepritarti tokiui pažiūrai, nes istorija moko, kad puolimas yra geriausias gynimasis. Nei garsioji kinų siena, nei prancūzų Maginot linija nuo prieš neapgynė, bet tik sukėlė klaidingą saugumo jausmą. Iš kitos pusės, vadovaujantis JAV sluoksniu ir 'viešoji opinija' yra taip nusistatę prieš bet kokią puolimą, kad JAV strategija išplaukia iš prielaidos, jog jos pačios niekada pirmosios nepuls. Iniciatyva šiuo kaip ir kitais atvejais, perleidžiama sovietams. Kad juos tačiau atgrasius nuo puolimo, stengiamasi turėti tiek daug raketų su atomineis užtaisais, kad būtų neįmanoma jų vienu smūgiu sunaikinti.

Kai tuo tarpu tikima, kad sovietai turės tiek proto, jog susilaikys nuo atominio karo išprovokavimo, daug mažiau pasitikima kiniečių komunistais, ir pats McNamara prileidžia, kad gal reikės išsirengti apsigynimo sistemą iš jų pusės. Tokia sistema kai-

nuosiąti žymiai mažiau dėl geografinės padėties. Kitaip sakant, prileidžiama, kad kiniečiai gali paleisti savo raketą, kurių jie kol kas dar neturi, visai nesirūpinami, kas juos užtai ištiks. Tai nėra labai logiška, todėl krašte jau pasigirdo balsų, kad reikiama tuojau gaminti priešraketines raketas. Pavyzdžiui, Chicago Tribune pirmadienį samprotavo:

"Jei JAV strategija yra laukti užpuolimo prieš suduodant smūgį, atrodo reikalinga tuojau išsirengti tokią gynimosi sistemą, kuri galėtų sunaikinti sovietų raketas prieš joms pasiekiant šį kraštą. Atrodo, kad būtina tuojau pradėti gamintis Nike X raketas, nes sovietai jau turi kelių metų pirmenybę šioje srityje".

Raketomis tačiau ne viską galima padaryti. Juo labiau, kad sovietai pasirenka tokias agresijos priemones, dėl kurių mažiausiai rizikuoja savo kailiu. Berlyno blokadą vedė ne jie, bet rytų vokiečiai. Vietname kariauja ne jie, bet šiaurės vietnamiečiai. Formaliai čia jie niekuodėti, o kad puolama jų nurodymais ir ginklais -- apie tai nesinori niekam kalbėti. Nenoras tai konstatuoti priverčia gintis tokiais pat ginklais, kuriais priešas puola. O tai

KOVOJA SU UPIŲ TERŠĖJ AIS LIETUVOJE...

Kodėl net ir lojalūs bolševikinės rusų valdžios pareigūnai Lietuvoje bijo rusų įmonių (ypač chemijos ir naftos), paaiškina ištisa virtinė įvykių, rodančių, kad drauge su Lietuvos pramoniniu, kaip maras, plinta ir Lietuvos žemės, ypač vandenų nuodijimas.

Neseniai keli vietiniai ir vilniškiai pareigūnai kėlė pavojaus ženklus iš Rokiškio. Rašė, kad "Birželio 9-12 dienomis Laukapis buvo užterštas sieros rūgštimi, dažų atliekomis beimazutu nuo Rokiškio valymo įrenginių iki Ragupio kaimo. Dėl to tūkstančiai vėžių ropojo į pievas ir žuvo. Be to, žuvo lydekos, vėgėlės, kuojos ir kitos žuvys. Grėse pavojus apsinuodyti ir žmonėms, ypač vaikams. Nu-

reiškia, kad JAV turėtų rėti pakankamą kiekį ir konvencionalių ginklų, ir tai geresnių, negu prieš, kad jį atrėmus nepavartojant atominių ginklų. Dėl visa to, žmogaus, kuris yra atsakingas už JAV gynimąsi, pareigos nėra nei lengvos, nei malonios. Nėra ko stebėtis, kad Robertas Strage McNamara yra daugiausiai kritikuojama ir giriama asmenybė.

Kai Goldwateris teigia, kad prezidentas Johnsonas pralaimėjo rinkimus daugiausiai dėl McNamaros kaltės, Nixonas prieš pat rinkimus McNamarą pavadino šviesiausia asmenybe (šalia Rusko) dabartinėje administracijoje. Kai kolumnistas Henry J. Taylor, kuris paprastai parašo nemažai tiesos, teigia, kad McNamara buvo "constantly wrong and wrong on all sides of the Vietnam situation for five solid years", konservatyvioji NATIONAL REVIEW paskelbė ilgą James Burnham straipsnį: "Kodėl jie taip nenkenčia R. S. McNamaros?" -- kuris yra skirtas jo... apgynimui.

Žinia, McNamara paskelbė eilę pasiutusiai neteisinių Vietnamo būklės įvertinimų, tačiau, iš kitos pusės, JAV sugebėjo už 10.000 mylių pasiekti pakankamą kiekį savo karių, kad tą karą kariškai nepralaimėti. Kai senatorius Wayne Morse tas pastangas pavadino MacNamaros karu, Gynimo Sekretorius išdidžiai atkrito:

"Aš neprieštarauju to karo vadinimui 'McNamaros karu'. Man atrodo (Nukelta į 2 psl.)

kentėjo Moskėnų tarybinio ūkio (sovchozo) gyvulius. Vien tik Zybolių skryliaus kaulidėje, kuri ima vandenį iš Laukupio upelio, apsinuodijo daugiau kaip 30 penimų kiaulių, ir dvi iš jų padvėsė. Žmonės nebeturėjo gėlo vandens gyvuliams girdyti ir buitiniams reikalsams. Beveik nuo Kazliškio iki Rokiškio užsidarė pirtys, jau nekalbant apie maudy mąsi bei prausimąsi upelyje".

Nors, įsikišus inspektoriams, kanalizuojamo vandens valymo įmonė Rokiškyje ir buvusi taisyta, teršimas tuo atveju buvęs sustabdytas, bet neilgam. Gedimai kartojasi ir nuo liepos 18 dienos teršimas irgi kartojasi.

Todėl niekas nepasitiki maskvinių planuo-

Sidabrinę sukaktį švenčias Rūtos ansamblis su dirigentu A. Kačanausku ir chormeisteriu L. Stuku.

RŪTOS ANSAMBLIS ŠVENČIA 25 METŲ SUKAKTĮ

Rūtos ansamblis lapkričio 19 d. Lietuvių parapijos salėje, Newark, N.J. mini savo 25 metų veiklos sukaktį. Tai vienas stipriausių visoje New Jersey lietuviškas ansamblis. Jis per 25 metus lietuviškos dainos puoselėjime ir populiarinime išvarė gilią vagą. Be Rūtos ansamblio napsiėjo veik ne vienas New Jersey Lietuvių Tarybos 16-tos Vasario minėjimas, bei kiti lietuviški renginiai. Ansamblis surengė daug koncertų: Newark, Lindene, Paterson, Kearny, Harrison, Elizabeth, Bayonne, Rahway, Woodbridge, Jerseyville, New York, Brooklyn, Ansonia, Maspeth, Great Neck, Lake George, Hartford

Algirdas Kačanauskas, Rūtos ansamblio dirigentas.

tojų pažadais, jog nafatos perdirbimo įmonė Jurbarko galėtų būti taip įtaisyta, kad "mažai" terštų Nemuno ir apylinkių vandenį.

Kolonistinės rusų pramonės ir tipiškos rusų bolševikų biurokratinės netvarkos gynėjai nebesugalvoja kitokių būdų gintis nuo kylančių protestų prieš Lietuvos vandenų ir oro nuodijimą, kaip tik atsikirtimą, jog "ir pas kapitalistus tas pats".

Vilniuje leidžiamas žurnalas Mokslas ir Technika rugsėjo numerįje atspausdino apžvalgą "Vandens ir oro užteršimas jų pasaulyje".

Iš Jungtinių Valstybių ir Kanados spaudos surinktais (ir atitinkamai atrinktais) duomenimis bei nusiskundimais vaizduoja padėtį taip, lyg visa Šiaurinė Amerika, taip pat ir Vakarų Europa, jau beveik nebepataisomai užnuodyta. Tik "pažangioji" spauda reikalaujanti skubiai gelbėti, bet tam kliudo, žinoma, ne kas kitas, kaip kapitalistinė privatinio ūkio sistema...

(ELTA)

Waterbury, Philadelphijoje, Baltimorėje, Washingtono ir Kanadoje. Rūtos ansamblis dalyvavo lietuvių dainų šventėje Chicagoje ir pasaulinėje mugėje New Yorko. Jis buvo pakviestas RCA paviljone įdainuoti juoston, kuri vėliau per

samblis su soliste L. Juodyte įdainavo lietuvišką stereofoninę plokštelę "Dainos iš Lietuvos" pirmąją lietuvišką ilgą grojimo plokštelę Amerikoje.

Rūtos ansamblis veikia savistoviai, turi savo valdybą, kuriai šiuo metu sekmingai vadovauja inžinierius Valentinas Melinis, dirigentas Algirdas Kačanauskas, chormeisteris ir solistas Liudas Stukas

P. Furonas

IŠ VISO PASAULIO

* JAV KARINĖ VADOVYBĖ esanti apimta baimės dėl prez. Johnsono ir McNamaros nusistatymo sulėtinti naujokų ėmimą, kai vis daugiau karių reikalinga Vietname. Demokratų politikai taip pat gerai supranta, kad Vietname karas negali tęstis iki begalybės. Karių reikės daugiau, kad karą laimėti arba teks iš Vietnamo pasitraukti.

* ROBERT KENNEDY, užėmęs poziciją "i kaire" nuo prez. Johnsono, po rinkimų pasijuto atsidūręs aklagatvyje, nes rinkimus laimėjo dešinieji. Jo perspektyvos 1968 m. rinkimams dabar atrodo miglotos.

Tiek jo, tiek jo brolio Edwardo rinkiminė kampanija už jų pasirinktus ir remiamus kandidatus pasibaigė pralaimėjimu.

* US WORLD & NEWS REPORT (lapkričio 21 d. laidoje) spėlioja, jog prez. Johnsono viltys būti perrinktam 1968 m. remiamos viltim, kad respublikonai tais metais susipešavitartyje dėl konservatyviųjų ir liberaliųjų įtakos renkant savo kandidatą.

* KUBOS CASTRO esąs pasiuntęs savo karių į Š. Vietnamą, kurie aptarnauja priešlėktuvines baterijas ir apmokina partizanų dalinius. Partizanų apmokymas uoliai vykdomas ir kai kuriose Afrikos valstybėse.

* ČEKŲ KILMĖS JAV pilietis, kelionių agentas Vl. Kazan-Komarek iš Cambridge, Mass., buvo suimtas Pragoje ir apkaltintas išdavyste bei žudynėmis organizuojant pogrindžio organizaciją 1948 m. JAV ambasada išteikė protestą ir daro žygį, kad Kazan būtų išleistas iš kalinimo. Kazan buvo nusikrėdęs Maskvą dalyvauti kelionių agentų pasitarimuose su Inturistu.

1959 metais Rūtos an-

McNamara...

(Atkelta iš 1 psl.)

do, kad tai labai svarbus karas, ir man malonu, kad jis identifikuojamas su manimi. Aš darau viską, ką galiu, kad jį laimėjus".

Pagal James Burnham: "Amerikiečių pasirodymas tame kare -- turint galvoje politiniai strateginiai jo apribojimą dėl kurio McNamara nėra atsakingas -- yra turbūt pats geriausias visoje mūsų istorijoje".

Tai kodėl tokia kritika ne tik iš kairės, bet ir dešinės? Atsakymas glūdi tame, kad šiandien karo vedimo būdai pergyvena tikrą revoliuciją, o revoliucija neįmanoma be kovos, partizanų iš abiejų pusės... ir aukų. Aukos šiuo atveju yra ne tik tam tikros pažiūros, bet ir institucijos. Karas jau nebėra vien karių kastos 'biznis', bet visos tautos reikalas. Tokiam Vietname sunku pasiekti laimėjimo, nes negali kario atskirti nuo nekario, o atominame kare užteks paspausti mygtuką, kad pasiekus taisyklą už 10.000 mylių. Dėl viso to, visos tradicinės atskiros ginklų rūšys, kaip aviacija, laivynas ir sausumos kariuomenė turi būti galimai daugiau sulietos (tai ne tik JAV, bet ir kitų kraštų, ypač buvusių 'juos valstybių', kaip JAV, D. Britanija iš dalies Kanada, kur ginkluotų jėgų reforma ir vienos uniformos įvedimas sukėlė nemažai triukšmo, problema).

Nė vienos kariuomenės dalies viršininkas

nenori atsisakyti savo autonomijos ir prisipažinti nereikalingu. Dėl to suprantama opozicija McNamarai iš aukštų karių tarpo. Aviacija, pavyzdžiui, mano, kad raketos negali pakeisti bombonešių, tačiau dabartiniai bombonešiai vargiai ar tiks rytdienos apsigynimo priemonėm, todėl ar neverta daugiau rūpintis raketom negu bombonešiais? Kiek triukšmo sukėlė naujas universalus, tinkamas visom ginklų rūšim, lėktuvas TFX, dabar vadinamas F-111. Logiška galvojant, jis buvo reikalingas, praktika parodė, kad jis ir techniniai įmanomas. Jeigu paleisti vadeles, visų ginklų rūšių vadai tiek daug užsakytų ginklų, kad jie galėtų privesti kraštą prie bankroto, o karo nelaimėtų, nes būtų jau pasenę.

Už tat, kas nebūtų McNamaros vietoje, vistiek susilauktų daug kritikos. Gynimo Sekretorius amžinai turi laviruoti tarp technikos pažangos ir senų asmeninių karių dorybių, kaip drąsos, pasiaukojimo, narsumo ir išradingumo. Mašinos ir dabar negali apskaičiuoti visų galimų situacijų. Paskutinis žodis visados liks žmogui.

HOSPITAL PERSONNEL

A qualified and experienced Director of Nursing is required for a 30 bed hospital with 3 medical staff. Salary open to negotiation. Living-in accommodations available in modern nurses residence. Personnel policies. Located on Saskatoon Edmonton C. N.R. mainline and bus service. Apply in writing to Administrator, Unity Union Hospital, Unity, Sask.

Combined Lab and X-Ray Technician

required. Apply in writing to the Administrator. (123-130)

Paskutinės II Pasaulinio karo dienos (6)

Pilnu greičiu į Berlyną!

Winston Churchillis savo kabinete klausėsi karo ministro Ismay pranešimo, kuriame buvo sakoma, kad maršalas Montgomery dideliu greičiu ir pilna energija yra nukreipęs puolimą Berlyno link.

-- Montgomery padarė milžinišką progresą -- pasakė Ismay.

Atrodė, kad po ilgų diskusijų tarp anglų ir amerikiečių kariuomenės vadų pagaliau buvo sutarta dėl bendros sąjungininkų strategijos. Eisenhowerio planas, išdirbtas 1944 m. rudenį ir priimtas bendro anglų-amerikiečių štabo (Combined Chiefs of Staff) 1945 m. sausio mėn. Maltoje, numatė, kad 21-ji armijos grupė, vadovaujama maršalo Montgomery, įvykdys svarbiausią ofensyvą žemutiniajame Reine ir šiaurėje nuo Ruhro, kelyje, kurį Churchillis laiške Rooseveltui buvo pavadinęs "trumpiausiu keliu į Berlyną". Pagal planą buvo numatyta, kad amerikiečių kariuomenė pietuose persikels per upę ir puls Frankfurtą, kad atitrauktų priešą nuo Montgomery. Ši ofensyva galės pasidaryti svarbiausia, jei Montgomery nepasisiektų.

Churchillui buvo aišku, kad viskas sutvarkyta ir karas jau buvoprie galo, kad El-Alamein herojai bus suteikta garbė užimti Berlyną. Tam tikslui 21-ji armijos grupė buvo specialiai sustiprinta. Montgomery savo vadovybėje turėjo 1 milijoną karių, arba 35 divizijas.

Vokiečiai traukėsi nerodydami didelio pasipriešinimo. 2-ri amerikiečių armijai persikeliant per Reiną žuvo ir buvo sužeistas tik 31 asmuo. Dabar Montgomery kitoj Reino pusėj turėjo 20 divizijų ir 1500 tankų, kurie visu greičiu riedėjo Elbės link. Berlyno kelias jiems buvo laisvas.

Jis buvo laisvas ir politiškai žiūrint. Trys didieji niekad nebuvo priėmę nutarimo kuri armija turės užimti Berlyną. Priešingai, labai daug buvo diskutuojama dėl Vokietijos pasidalinimo. Ir tas ginčas prasidėjo jau prieš 17 mėnesių.

1943 m. lapkričio 19 d. prezidentas Rooseveltas plaukė kreiseriu Iowa, apsuptas savo štabo karininkų, į Kairo ir Teherano konferencijas.

Tuo metu Rytų fronto vokiečiai susilaukė skaudaus pralaimėjimo prie Stalingrado, prarasdami 300,000 savo karių. Pacifike milijonas amerikiečių spaudė japonus visu frontu. Vakaruose vokiečiai turėjo pasitraukti iš Afrikos ir Italija kapituliavo. Vokiečiai dar laikėsi šiaurinėje dalyje, bet sąjungininkai jau ruošėsi mirtinam smūgiui Normandijoje.

Bet Rooseveltas buvo nepatenkintas. Prieš jį

buvo išdėstyti operacijos Rankin - Case C dokumentai ir žemėlapiai. Juose buvo numatyta, kas darytina, jei priešas staug kapituluotų. Planas numatė Vokietiją ir Berlyną padalinti tarp didžiųjų. Prezidentui nepatiko, kad to plano autorius anglas, saviškiams pasirinko šiaurinę okupacijos zoną.

Rankin-Case C planas atsirado labai sunkiose sąlygose. Žmogus, kuriam turėjo atitekti to plano vykdymas, turėjo būti sąjungininkų jėgų vyriausias vadas. Gi toks žmogus iki tam laikui dar nebuvo paskirtas. Ir britų generolui Morganiui buvo pavesta misija paruošti būsimam vadui invazijos planus.

Ruošdamas planus, Morganas turėjo atsižvelgti į įvairias aplinkybes. Kas atsitiktų, jei vokiečiai staiga kapituluotų, kaip tai įvyko 1918 metais? Kokias Vokietijos zonas turės okupuoti amerikiečiai, anglai ir rusai? Kas turėtų užimti Berlyną? Tai buvo pagrindinės problemos ir joms turėjo būti rastas aiškus sprendimas. Iki tam laikui dar nebuvo galvota, kas įvyks karui pasibaigus. Tiesa, Anglijoje ir Amerikoje šis klausimas buvo vyriausybės diskutuojamas, bet nebuvo prieita jokio sprendimo. Buvo tik sutarta, kad reikės prieš teritoriją okupuoti.

Rusams nebuvo jokio sunkumo susitarti. Stalinas visą laiką galvojo, kad Vokietiją būtina okupuoti. Tą jis jau 1941 m. britų užsienių reikalų ministrui Edenui išdėstė, nurodydamas kokias teritorijas rusai okupuos. Tai buvo milžiniškas reikalavimas. Stalinas reikalavo teisių į Estiją, Latviją, Lietuvą ir dalį Suomijos, Besarabijos, o taip pat rytinės Lenkijos ir Rytprūsių. Kai jis statė šias sąlygas, vokiečių patrankos buvo tik per 25 km. nuo Kremliaus.

Anglai irgi galvojo, kad Vokietija turės būti sąjungininkų jėgų okupuota, tik vieni amerikiečiai neturėjo plano ir galvojo, kad dėl to bus galima lengvai susitarti, kai bus aiškiamatomas karo galas.

Morganas Vokietiją padalino į tris lygias dalis. Pagal jį rusai turėjo užimti rytinę Vokietijos dalį. Kad jiems teko liūto dalis, dėl to jis nesuko galvos. Svarbiausias jo klausimas buvo, kas daryti su Berlynu, kuris buvo rusų zonoje. Buvoprieita išvados, kad kiekvienas trijų nusiųs Berlyną po diviziją.

Dėl anglų ir amerikiečių zonos jokio galvosūčio nebuvo. Nuo to momento, kai amerikiečiai išsilaipino Anglijoje, amerikiečiai visą laiką buvo dešinėje, anglai kairėje prieš Europos kontinentą. Tad visai natūralu, jog ir karo veiksmams bus vykdomi panašiai kaip Vokietijos dalį,

išlaisvindami Olandiją, Daniją ir Norvegiją, o amerikiečiai pietinę Vokietijos dalį, užimdami Prancūziją, Belgiją ir Liuksemburgą.

Prezidentui Rooseveltui nepatiko, kad anglai palieka amerikiečiams okupuoti pietinę Vokietijos dalį.

-- Man nepatinka toks išdėstymas, -- pasakė Rooseveltas aplink jį korespondentams, susirinkusiems štabo karininkams. Jis norėjo, kad amerikiečiams būtų leista užimti šiaurinę Vokietiją su Bremeniu ir Hamburgu, o taip pat ir Norvegiją ir Daniją.

-- Mes turime eiti iki Berlyno. Amerikiečiai turi užimti Berlyną! -- kartojo prezidentas. -- O rusams teks teritoriją, kuri yra rytuose.

Rooseveltas buvo nepatenkintas, kad amerikiečiams paliekama rūpintis Belgija, Prancūzija ir Liuksemburgu. Ypač jam kėlė rūpestį Prancūzija ir išlaisvinimo vadas de Gaulle.

-- Kaip tik sąjungininkų kariuomenė užims tuos kraštus, de Gaulle prilips prie mūsų "armijos užpakalio", kad užgrobus valdžią, -- sakė Rooseveltas savo patarėjams.

Ir Rooseveltas bijojo, kad dėl to Prancūzijoje kils civilinis karas. Jis nenorėjo ten kišti savo rankų.

-- Prancūzija yra Anglijos kūdikis ir tegu ji

juo rūpinasi, pasakė

Rooseveltas.

Patarėjai buvo keblioj padėty. Prieš tris mėnesius Quebeco sąjungininkų štabų konferencijoje šiam planui buvo duotas pritarimas. Amerikiečių štabo viršininkas galvojo, kad planas jau pilnai priimtas ir jei šį sykį jį patiekė Rooseveltui, tai tik apsvaistinti politinę pusę. Gi dabar prezidentas norėjo iš pagrindų pakeisti okupacijos planą, kas vertė keisti ir Overlord planą. Nes norint keisti okupacijos zonas, reikėjo iš pagrindų keisti ir išsilaipinimo dispozityvą, armijų išdėstymą. Anglijoje prieš išsilaipinimą, visa tai sudarė pavojų suvėlinti operacijos vykdymą. Kariškiams atrodė, kad Rooseveltas neįsivaizduoja, kokie kariniai sunkumai yra susiję su jo norų įgyvendinimu.

Gen. Marshallas diplomatiškai pradėjo prezidentui dėstyti situaciją reikšdamas nuomonę, kad visai logiška, jei amerikiečiai, atsižvelgiant Anglijos uostų išdėstymo, pasiliks dešiniame sparne. Admirolas King, amerikiečių laivyno operacinio štabo viršininkas, palaikė gen. Marshallą. Invazijos operacija taip toli jau pažengusi, kad sunku daryti bet kokius pakeitimus. Tačiau Rooseveltas laikėsi savo. Jis net pasiūlė išlaipinti kuo daugiau amerikiečių, jei reikės. Škotijoje, kad galima būtų per šiaurę kuo greičiau pasiekti Berlyną. Kiekvienu atveju, sakė prezidentas, reikia, kad amerikiečių divizijos kuo greičiausiai atsirastų Berlyne.

(Bus daugiau)

4^{3/4}%

BUS MOKAMA PRADEANT SAUSIO 1 D., 1967 M. UŽ VISAS SĄSKAITAS.

Mutual Federal Savings

2212 WEST CERMAR ROAD CHICAGO, ILL. 60608 John J. Kazanuskas, Pres.

TURTAS VIRŠ DVIDEŠIMT MILIJONŲ

Automobiliams aikštė greta mūsų įstaigos

Nuo spalio mėn. 17 d. 1966 m. sąskaitos yra apdraustos iki \$15,000.00 per Federal Savings & Loan Insurance Corporation.

PETKUS LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO

2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS

1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

KALĖDOS JAU NETOLI ...

Dabar, jau pats laikas pagyvoti ir paplanuoti kokią dovanų siuntinį pasiųsti savo artimiesiems. Padaryti tai yra paprasta ir lengva, taip pat ir pigu, pasinaudojant leidžiamu siųsti prekių kainoraščiu, kurį gali gauti kiekvienas, veltui, pareikala- vęs pas mus.

Tiems, kurie neturi daug laisvo laiko, arba nežino ką reikėtų siųsti, siūlome jau paruoštus praktiškus ir reikalingus siuntinius.

RK 1. (MOTERIŠKAS)

Vilnonė paltui medžiaga 3 jardai, itališkas nailoninis lietpaltis, nepermatomo japoniško nailono suknelė 4 jardai, 2 p. vilnonių arba nailoninių kojinių, 1 vilnonė gėlėta arba su įvairiais raštais skarelė, 1 šilkinė skarelė, 2 biro, vilnonis megstukas ir graži dėžė šokoladinio saldainių. \$75.00.

RK 2. (VYRIŠKAS)

Grynos vilnos nertinis, 3 1/2 jardo vilnonė kostiumui medžiaga, 2 nailono viršutiniai marškiniai, 2 p. vilnonių kojinių, 1 p. odinių pirštinių, 2 biro, 1 kaklaraištis, 1 itališkas nailono lietpaltis ir dėžė šokoladinio saldainių. \$75.00.

JUNG TINIS SIUNTINYS RK1 IR RK 2 KAINUOJA \$135.00.

4 sv. taukų, 1/2 sv. arbatos, 1/2 sv. geriamo šokolado, 1/2 sv. kakavos, 2 sv. ryžių, 5 sv. miltų, 1 dėž. nescafe, 1 sv. saldainių, 1 sv. razinų, 1 sv. cukraus, 1/4 sv. pipirų, 1/2 sv. šokolado.

\$30.00.

Tebesiūnčiami mūsų anksčiau skelbtieji didelio pasisekimo turį siuntiniai: V-3, 10 1/2 jardo kostiumams medžiaga, už \$55.00, P-3, trims paltams angliška vilnonė medžiaga už \$60.00, N-4, 16 jardu nepermatomo nailono suknelėms už \$45.00.

BALTIC STORES LTD.

(Z. Juras),

421 Hackney Rd., London, E. 2, England.

Seniausia šioje srityje lietuviška firma. Garantuotas su gavėjo parašu patvirtintas pristatymas, per 3-4 savaites, visos siuntos registruotos ir apdraustos.

Atstovai: Gaiva, 3570 W. Vernor, Detroit, Mich.; A. Kusinskis, 167 Colledge St., Apt. 2, Sudbury, Ontario; L. Radzevičius, R. R. 2, Port Arthur, Ontario, Canada.

DIRVA

The Lithuanian Newspaper
Established 1915

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103
Telephone: 431-6344.

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.
Published every Mon., Wed., and Fri. except in case of
Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.
Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina:
pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais,
išskyrus šventes.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis ir Vytautas Gedgaudas

DIDŽIOJI BENDRUOMENĖ SUSIRŪPINO

Judaizmo ir sionizmo įtakingas vadovas, teoretikas ir praktikas rabinas Armond E. Cohen viename New Yorke įvykusiame susirinkime pareiškė, kad žydijs Amerikoje eina išnykimo keliu, kurin veda mišrios vedybos. "Yra paprastas faktas", sako jis, "kad augant mišrių vedybų skaičiui ir siekiant epideminių proporcių, žydų tauta už Izraelio ribų išnyks ir visa, ką esame sukūrę: federacijos, sinagogos, ligoninės ir visos kitos bendruomeninės institucijos sugrius per vieną naktį, atėjus sekančiai generacijai". Rabinui Cohenui modernišką gyvenimo faktą, liečiančią 5 1/2 mil. žydų bendruomenę Amerikoje, arba "didžiausią žydų bendruomenę laisvajame pasaulyje", yra tai, kad pasiekus anksčiau nematyto aukštumų visose gyvenimo srityse, matosi, ko nustota religiniu, kultūriniu ir visuomeninio solidarumo atžvilgiu. Tautiniu atžvilgiu žydai virstą beraščiais...

Žydų bendruomenės solidarumas dar pavydėtinas, bet jų susirūpinimas išlaikymu savo religinių ir tautinių savybių vertas ir mūsų dėmesio. Nutautėjime jie randa kaltininką mišrios vedybos, tačiau žinome, kad tai nėra vienintelė priežastis. Savajai kalbai, tautinėms tradicijoms, kultūrinėms vertybėms nustoti yra daugelis atvirų kelių. Sakytume, auklėjimas, kad ir nemišrioje šeimoje, tautinė savigarda, savo kilmės tinkamas įvertinimas turi ne mažiau reikšmės.

Ne vieni žydai baimės ir nerimo pilnomis aki-

mis žiūri į savo ateinančią generaciją. Tai baimė ir nerimui priežasčių turi visos tautybės išeivijoje. O išeivijos istorija yra to paties amžiaus, kiek amžiaus turi, pvz., Amerika, kaip valstybė. Kuri gi tautybė iš išeivijos gyvenimo faktų pasimokino ir kada į tuos faktus pradėjo žiūrėti atviromis akimis? Nusiskundimų ir apgailėstųjų nestigo visais laikais, bet tinkamiausio recepto, atrodo, niekas nesurado. Kitos tautybės, tiesa, žiūrėjo su pavydu į žydų bendruomenę, į jos pajėgumą, organizuotumą ir solidarumą. Atrodo, lyg tų savybių nestinga ir šiandien. Bet pasirodo, susirūpinti yra ko, kai nebeužtenka, kad arklį vadintum arkliu, o mulą mulu. Nebevienodu pajėgumu jie vežimą traukia.

Ir mes, ar galim tenkintis tik tuo, ir ar galėsime ateityje, kad štai tas ar kitas žmogus yra lietuvių kilmės? Tautinės bendruomenės pagrindai glūdi kur kas didesniame skaičiuje kultūrinių ir visuomeninių reikalavimų, negu viename kilmės prisipažinime, jei dar kam tiek 'drąsos' ir liktų.

Tautinės bendruomenės pagrindinės vertybės glūdi jos žmonių solidarume, organizacinės veiklos tikslingume, kūrybinėje dvasioje ir eilėje kitų sąlygų, kurias patys bendruomenės nariai kuria. Toms ir kitoms sąlygoms prieštarauja, griauia ir ignoroja tautinės bendruomenės nariai kasa duobę ne tik tautinei bendruomenei, bet ir patys sau. j. pm.

pagrindo pranešti J. Valiušaičiui bei nuo "cenzūros" nukentėjusiems jo draugams Connecticute šias tris naujienas.

1. Laikraščio cenzūra jeigu yra, tai yra redakcijai privaloma kito autoriteto valia, lemianti, kas leidžiama bei kas neleidžiama laikraštyje spausdinti.

2. Kiekvienoj savo vardo vertoj redakcijoje yra už visas cenzūras atšėnis savanorių ir netgi redakcijos kviečių ar samdytų autorių priešinys -- atmatų krepšis, į kurį redaktoriai savo nuožiūra numeta gautų raštų dalį, neretai

ir žymiai didesnę, negu betkokia pašalinė cenzūra išbrauktų. Redaktoriai tam ir yra, kad atrinktų laikraščiu reikalingą bei tinkamą medžiagą ir ją, kai reikią atitinkamai patvarkytų. Gali būti įvairių nuomonių, gerai ar negerai kuri redakcija tą darbą atlieka, bet to darbo vardas vistiek yra laikraščio redagavimas, o ne cenzūra.

3. Dirvos redakcinė kolegija, nepaisant jos tokio vardo, niekad nedalyvavo Dirvos nei cenzūravime, nei redagavime. Tad ir aš nesu turėjęs progos nei ką nors girdėti apie krepšin patekusius J. Valiušaičio minimus kūrinius nei kaip nors dalyvauti to jų nesmagaus likimo nulėmimo.

V. Rastenis

KAIP SU TOM RAGANOM?

Keliuose Dirvos numeruose buvo plačiai pateikta įdomios medžiagos apie paskutinįjį Santaros - Šviesos suvažiavimą. Informacija, kurią pateikė K. F. Žygas ir D. Š. buvo tiek atvira ir įdomi, kad ji daliai išskleidė kai kuriuos neaiškumus, kurie buvo iškilę Jaunimo Kongreso metu. Anot K. P. Žygo, kai kurie Jaunimo Kongreso fragmentai yra tapę raganų medžiojimo laukais.

Pats J. Kongreso nagrinėjimas daugumos kritikų kaip tik ir buvo atliktas fragmentais. Kongreso neigiamybės kaip tik ir sudarė tuos fragmentus, apie kuriuos dauguma rašiusių labiausiai sukinėjosi. Kad Kongrese susilaukėme daug gerų, apie tai abejonių yra mažų, o tačiau ausį rečiau fragmentai paprastai labiausiai nuaidi ir toliausiai girdisi (net ir tolimose liet. kolonijose!).

Reikia konstatuoti kad Santaros - Šviesos suvažiavime visos spaudoje pasirodžiusios teigiamos ir neigiamos nuomonės apie Jaunimo Kongresą buvo rūpestingai peržvelgtos, nagrinėtos ir tam buvo padarytos gana sveikos išvados. Kas nors iš Jaunimo Kongreso vadovybės tą turėjo jau seniai oficialiai padaryti. Ilga tyla kaip tik leido kritikams mestis į skeptiizmą.

Raganų medžiojimas nebuvo jau toks didelis, kaip kad kai kas Santaros - Šviesos suvažiavime galvojo. Tačiau kai kurie Jaunimo Kongrese nuaidėję žodžiai ir raštai nevienam ilgokai kėlė abejonių ir patiekė mislių. Bent iš šalies klausantis atrodė, kad raganas paleido kai kurie Jaunimo Kongreso palaidi fragmentai, kuriuos net rimta LB valdyba pavadino naiviais. Keisčiausia, kad tie naivūs fragmentai atsirado ne iš jaunimo daugumos, bet iš keletos gerokai pabrendusių "jaunuolių".

"Veidu į Lietuvą" ženkle kalbėti visad nadinga. Tačiau ir šioje srityje fragmentų esama visokių. Jaunimui, kuris vos keliais veidais dabartinę Lietuvą matė, verta pasiklausyti ir tų, kurie ašarose ir kraujuose savo veidus prarado. Jie buvo jauni, jie žiūrėjo į Lietuvą. Veidu į Lietuvą žiūri ir Eltos biuleteniai. Norėjęsi, kad jaunimas nuo 12 iki 40 metų nepraleistų jų nepaskaitęs. Jei jie Lietuvos ir Vienybės gauleriams akis svilina -- reiškia jie verti didesnio dėmesio ir jaunimui.

RINKIMINĖ KARŠTLIGĖ CHICAGOJE

Henrikas Žemelis

Neveltui Chicaga vadinama lietuvių sostine. Čia lietuvių visuomeninis gyvenimas, ypačiai artinantis žiemos sezonui tiesiog verda -- parengimai, suaktyvės, minėjimai, rinkliavos ir baliai -- ne keli, bet ke- liolika per savaitę.

Šiomet dar prisidėjo rinkimai, kurie normaliai gal ir nesukeltų ypatingo lietuvių dėmesio, bet šiais metais, po karštos vasaros, negrų demonstracijų ir riaušių, kurios tiesiogiai palietė lietuvių apgyventus rajonus -- rinkimai kelių savaitių bėgyje pasidarė karštų ginčų objektu ir rinkiminėje propagandoje gerokai susiėmė lietuviai demokratai ir respublikonai. Ir kaip paprastai, ne tiek buvo krepiama dėmesio į vietinius Chicagos miesto ar rajono kandidatus, kiek į senatoriaus vietą Washington. Lietuviai kaip sakant, nemėgsta užsiminėti smulkmenomis --

ti ir tų, kurie ašarose ir kraujuose savo veidus prarado. Jie buvo jauni, jie žiūrėjo į Lietuvą.

Veidu į Lietuvą žiūri ir Eltos biuleteniai. Norėjęsi, kad jaunimas nuo 12 iki 40 metų nepraleistų jų nepaskaitęs. Jei jie Lietuvos ir Vienybės gauleriams akis svilina -- reiškia jie verti didesnio dėmesio ir jaunimui.

Leidžiamas Lituanus. Tai vis jaunesniųjų darbas. Atvirai prisipažįstant, daugumai mūsų jo turinys sausokas ir nepatrauklus. Ar tik ne V. Trumpa ragino į jį pažerti kontraversijų. Būtų įdomu žinoti kokių? Kontraversijos kartais ir chaosą veda. Kažin ar verta Lituanus į chaosą, polemiką, ginčus ir rūkus vesti. Kontraversijos žurnalo lygiui nepadėtų. Gal žurnalui reiktų lankstumo ir įvairumo? Neseniai teko apie Lituanus patirti faktą, kuris nebuvo labai malonus. Vienoje Vid. Vakarų humanistinių mokslų kolegijoje, kurią lanko ke- liolika šimtų studentų, bibliotekoje randamą Lituanus teskaito tik vienas asmuo. Ir tas asmuo yra lietuvis. Jei panašūs dalykai darosi ir kituose mokslo židiniuose -- blogai. Reformos tada tikrai reikalingos. Su V. Trumpos kontraversijom Amerikos čia nenusitebinsi.

Ką berašytum, bet Santaros - Šviesos suvažiavimo informacijos jaunimu besidomaujančiam skaitytojui buvo gaivinančio vėjo pūstelėjimas, kuris išvaikė dalį raganų o tuo pačiu sumažino ir medžiotojus...

O tačiau, visuose didinguose kongresuose (taip pat ir Jaunimo!) visada turėtų būti nenukrypstanta nuo pagrindinių tikslų net ir fragmentuose! Be, jei tie visi nagrinėjimai ir kritikos mus veda į teisingą ir į bendrą kelią, mes visi tik džiaugiamės, nes mūsų tikslas -- geresnė Lietuva!

V.Š.

jeigu šauti, tai tiesiai į Washingtoną...

Ilgametis Illinois valstijos demokratų senatorius Mr. F. Douglas turėjo būti perrinktas ir į jo vietą kandidatavo nauja ir jauna respublikonų partijos žvaigždė Mr. Ch. Percy, dėl šeimyninės tragedijos gavęs platų dėmesį visoje Amerikoje. Čia ir susikirto lietuviai respublikonai ir demokratai. Pirmieji palaikė Mr. Percy kandidatūrą, kuris, tarp kitko, pavasarį lankėsi ir okupuotoje Lietuvoje, jaunas, energingas ir daug žadanti asmenybė. Antrieji palaikė dabartinę demokratų senatorių Mr. Douglas, prieš kurio kandidatūrą niekas esmėje neturėtų ką pasakyti, bet jo amžius ir neabejotinas ryšys su vietine demokratų partijos mašina -- daug kam buvo nepriimtinas. Demokratų partija, kuri kažkodėl neturi simpatijų lietuvių tarpe ir čia Chicagoje, po vasaros demonstracijų, kėlė dar didesnę nepasitikėjimą ir beveik visuotinę nusistatymą prieš jos siūlomus kandidatus.

Todėl gerokai prieš rinkimus buvo aišku, kad kandidato Mr. Percy laimėjimas yra beveik užtikrintas. Bet argi lietuviai demokratai galėjo iš anksto pasakyti, kad jų siūlomas kandidatas pralaimės? Ne -- jie išvystė, palyginus su liet. respublikonais, žymiai didesnę rinkiminę propagandą, užpildydami lietuviškus dienraščius didžiausiais atsišaukimais, kurių vieną pasirašė, kaip Margučio radijas komentavo, net 15 lietuvių prezidentų, įvairių bendrinių organizacijų pirmininkų. Bet tas prezidentinis lietuvių demokratų nevykusio turinio atsišaukimas ir buvo visa jų klaida, nes visuomenė ne tik nepaklausė savo vadų raginimų, bet

visiškai nuo jų nusisuko. Kiti net rimtai pradėjo statyti klausimus, -- kas igaliojo kalbėti ALT, JAV Bendruomenės ar kitų organizacijų vardu? Jie, žinoma, aiškina, jog neturėjo tokio tikslo, bet atsišaukime, vis dėlto, nepasirašė Jonaičiu ar Petraičiu, bet ALT Bendruomenės ar Našlių Klubu prezidentais. Tiek to, reikia jiems atleisti, rinkiminę propagandą visur ir visuomet persūdoma.

Kalbant aplamai apie rinkimus ir lietuvių dalyvavimą, reiktų atkreipti dėmesį į tą faktą, kad Chicagoje, kur bent oficialiai lietuvių priskaitoma virš 200.000 -- jų atstovavimas Amerikos politiniame gyvenime yra apgailėtina menkas. Mes labai gudriai politikuojame tarpusavy, arba, kai reikia, ar nereikia lankstome į Washingtoną, bet išjungti į partijų politinį gyvenimą pastoviai ir palaipsniui neįstengiam. O tokioje Chicagoje, lygiai lietuvių respublikonų ir demokratų partijų padaliniai galėtų suvaidinti žymų vaidmenį ir siekti administracinių ir rinkiminių postų.

Nuo a.a. Antano Olio laikų, mes neturime nė vieno lietuvių, kuris šiek tiek ryškiau prasimuštų politiniame gyvenime. O gal dabar, po rinkiminės karštligės, atsiraskia nauja žvaigždė? -- Respublikonas, ar demokratas -- iš anksto kelių skrybėlę ir atiduodu balsą...

F E M A L E

50 BED GENERAL HOSPITAL
HAS NEEDED FOR PROFESSIONAL
HELP

REGISTERED NURSES

For all services & all shifts. Salary
\$455.00 per month. Differential for
evenings & night duties.

MALE OR FEMALE

Medical Technologist ASCP preferred salary open.
LIBERAL PERSONNEL POLICIES
SEND RESUME TO PERSONNEL
DEPARTMENT
MASON GENERAL HOSPITAL
800 E. COLUMBIA
MASON, MICH. 48854
(210-126)

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

Pati žinomiausia ir patikimiausia firma Amerikoje, turinti daugel metų patyrimą siūniant

DOVANAS -- SIUNTINIUS Į USSR.

Gavėjas nieko nemoka! Tūkstankiai klientų patenkinti. Garantuotas skubus ir tikslus pristatymas. Visi siuntiniai apdrausti. Visuose mūsų skyriuose yra gausūs aukšto rūšies prekių pasirinkimas priimanom kainom.

Dėl informacijų ir nemokamų katalogų kreipkitės į visus mūsų skyrius.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

- NEW YORK 3, N. Y. -- 39 -- 2nd Avenue AL 4-5456
- NEW YORK, N. Y. 10011 -- 108 W. 14th St. CH 3-3005
- BROOKLYN 11, N. Y. -- 370 Union Avenue EV 4-4952
- BROOKLYN 7, N. Y. -- 600 Sutter Avenue DI 5-6808
- BOSTON 18, Mass. -- 271 Shawmut Avenue LI 2-1767
- SO. BOSTON 27, Mass. -- 327 W. Broadway AN 8-0068
- BUFALLO 6, N. Y. -- 332 Fillmore Avenue TL 6-2674
- CHICAGO, Ill. 60622 -- 2222 W. Chicago Ave. BR 8-6966
- CHICAGO, Ill. 60608 -- 3212 So. Halsted St. WA 5-2737
- CLEVELAND, Ohio 44113 -- 964 Literary Rd. TO 1-1068
- DETROIT, Mich. -- 7360 Michigan Avenue VI 1-5355
- GRAND RAPIDS, Mich. -- 636-38 Bridge St., N. W. Tel. GL 8-2256

- HAMTRAMCK, Mich. -- 11333 Jos. Campau GL 7-1575
- HARTFORD 14, Conn. -- 290 Franklin Avenue. Tel. 233-8030, 246-0215

- IRVINGTON 11, N. J. -- 762 Springfield Ave ES 2-4685
- YOUNGSTOWN 3, Ohio -- 21 Fifth Avenue RI 3-0440
- LOS ANGELES 22, Calif. -- 960 So. Atlantic Blvd. Tel. AN 1-2994

- LAKEWOOD, N. J. -- 126 -- 4th Street PO 3-8569
- NEWARK 3, N. J. -- 428 Springfield Avenue BI 3-1797
- NEW HAVEN, Conn. -- 509 Congress Ave. LO 2-1446
- PATERSON 1, N. J. -- 99 Main Street MU 4-4619
- PASSAIC, N. J. -- 176 Market Street GR 2-6387
- PHILADELPHIA Pa. 19122 1214 N. 5th St. PO 3-4818
- PITTSBURGH 3, Pa. -- 1307 E. Carson Street HU 1-2750
- SAN FRANCISCO, Calif. -- 2076 Sutter St. FI 6-1571
- WATERBURY, Conn. -- 905 Bank St. PL 6-6766
- WORCESTER, Mass. -- 174 Millbury Street SW 8-2868

LAIŠKAI

CENZŪRA, AR KREPŠIS?

Lapkričio 11 d. paskelbė Juozo Valiušaičio atradimą, kad "cenzūra Dirvoje (kurios Redakcinėje Kolegijoje buvo V. Rastenis...) jau seniai vykdoma".

Jūs, redaktoriai, valia aiškintis ar nesiaiškinti, kiek tame pranešime tiesos. Bet, kiek jo užuominos ir mane įskaito į Dirvos cenzorius, tiek tariuos irgi turįs

AKIMIRKOS

BRONYS RAILA

VIS CENZŪROS KLAUSIMU

Kaip čia aiškiai pasakyti, gerai net nežinočiau. Gal reikėtų rekomenduoti pasiskaityti seną Vinco Kudirkos satyrą "cenzūros klausimu".

Bet Dirvos kai kurie bendradarbiai ir skaitytojai aiškiai nerimauja. Tai rodo jau visa eilė įvairiausių viešų ir dar daugiau neviešų pasiskaidymų, kaltinimų, nusi-skundimų, pasipaskaidymų, ar pasiteisinimų. Gerai, – taip vadinasi oras. Bet kartais tornado taip papučia, kad visa redakcinė kolegija nudulksta. Vadinasi, jau audra, jau tartum revoliucija...

Pastarasis daug šviesos ir naujų mįslių įnešantis buvo p. Juozas Valiušaitis iš Stamford, Conn. savo laišku Dirvoje "cenzūros reikalui" (Nr. 121). Jo teigimu, Dirvoje greičiau buvusi nebent "rasteninė-naujokinė" cenzūra, nuo kurios kentę ar buvę slopinami kitaip manantieji. Aš gi visai be reikalo anksčiau baiminęsis kaž kokios cenzūros grėsme...

Iš karto dar nepatikėčiau. Man mažiausia tris kartus Dirvoje teko rašyti prieš "rasteninę-naujokinę liniją", tačiau nė karto nebuvau atstumtas ir jokia cenzūra nekliudė. Gal nereikėtų dalykų taip apibendrinti, tuoj – "linija"! Aš nesutikdavau tik su kai kuriomis Rastenio-Naujoko mintimis, bet su dešimtimis jo kitų įvairių minčių – beveik visada. Deja pas mus išivyravę pa-goniška laikysena: – jei-gu tik man nepatinka vienas tavo dantis, tai privalau visą tavo burną išdaužyti!

Man rodos, yra daugiau negu vaikiška mėginti suvyti paiką legendą, kad Rastenis "daž-

nai kandžioja antikomunistus ir laisvės kovotojus." V. Rastenis yra daugiau nuo komunizmo nukentėjęs, giliau jį pažino ir kasdien tebeseka jo raidą, atkakliau dirbo ir tebedirba Lietuvos nepriklausomybės idealui, negu daugelis apie jį laiškus ar straipsnius rašiusių.

Labai atsiprašau, žinau, kad taip nemandagu sakyti, ypač krašte, kur visi lygūs, visi nepaprastai daug nusipelnę ir visi viską vienodai gerai išmano.

O kai taip yra, tai jau laikraščiai labai sunku. Visi moko bendradarbius ir redakciją, visi stato savo reikalavimus, ultimatumus, mėgina gairinti "redakcinę politiką", ir jeigu kurio bendradarbio nors vienas dantis kam nepatinka, reikalauja jį pašalinti. Po ALTS Philadelphia's skyriaus rezoliucijos "redakcinės politikos" reikalu paskelbimo man kilo tam tikras nerimas net žymiai anksčiau, negu ėmė gautis jos apgailėtini vaisiai.

Atrodo, kad gražūs tautiečiai mano, jog redakcinis ir apleistas spaudos darbas yra tik šiaip pamėgimas rašinėti, kas ant seilės užteina, ir kad tai nėra profesija, kuri reikalauja ilgo pasirengimo, nuolatinio studijų ir nuolatinio papildymo. Ir be to, mūsų dabartinėms sąlygom, tai profesija, kuri baisiai nepelninga ir dažniausia tik labai nuostolinga, tiek materialiai, tiek moraliai.

Jeigu gimnaziją pabaigęs, vidutinių gabumų žmogus per keturius metus išmoksta būti inžinieriumi, kunigu, teisi-

ninku, chemiku, ekonomistu ar mokytoju, oper-šešetą ar dešimtį metų geru gydytoju, tai reikėtų sutikti, kad tie asmenys, kurie dirba redakcijose ar pastoviai bendradarbiauja spaudoje dešimtmetį ar porą dešimtmečių ir savo darbą rimčiau studijuoja, taip pat šį tą pramoksta, kas tinka ir dera visuomenei kalbėti ir kas yra patsai sakymosi formos menas – žurnalizmas. Taip vis dėlto yra, nežiūrint, kad čia "visi esam lygūs" ir visi turim teisę nustatyti politikos liniją savo artimui.

Tik nepamirština, kad rimtesni laikraščiai kartais nesutinka spausdinti net ir gerų intencijų straipsnių ar kokio sam-būrio rezoliucijų vien dėl jų nekurtuaziško tono, ar patrakusio isteriškumo, ar nežabotos arogancijos...

Bet ir labiausiai pri-tyrę redaktoriai ir dešimtmečiais užsigrūdinę savo profesijoje žurnalistai ims nerimauti, blaškytis, pagaliau visai pasimes ir nutils, jei visi pradės juos stumdyti savo demagogiškais ir arogantiškais ultimatu-

mais, o nepaklusniu-sius maltretuoti insin-uacijomis, pašalinimo grasinimais ar burnos užčiaupimu. Ir vien ta teise, kad skaitytojas ma-lonėja prenumeruoti tą laikraštį ar yra nupirkęs jo leidimo bendrovės vie-ną kitą akciją.

Tikiuosi, kad mes daugelis norėtumėm, jog redakcija nustatytų ir tu-rėtų aiškia principinę laikraščio "politiką" su pakankamai laisvės pa-sireikšti ir kitaip man-tiems ar kitokiais niuansais savo idėjas reiškiantiems. Kiek ir kaip, čia yra saiko, sko-nio ir sveiko proto daly-kas.

Bet nuošalio veiks-niams susimokius, pra-dėti prieš kurį bendra-darbį šmeižtų gužynes ir reikalauti visai pa-šalinti koki didžiai pri-tyrusį ir kvalifikuotą žurnalistą, – yra labai liūdnas ženklas, iš tik-rųjų pirmiausia kenkian-tis savo spaudai ir savo visuomenei. Ypač tada kai nesimato ženklų, kad ateina nauji genijai ar staiga sugenialėja se-nieji...

Kaip truputį pesimis-tas iš prigimties, aš taip pat vėl su nauju ne-rimu išklausiau J. Va-liušaičio pacituotą pran-cūziškąjį patyrimą, kad "revoliucija praryja sa-

NORI IŠSAUGOTI VIETOVARDŽIUS

Lietuvių kalba, kaip žinoma, labai turtinga vietovardžių pavadinimais -- ne tik gyvenamųjų vietų, bet ypač upelių, kalvų, pelkių, miškelių, pievų, net akmenų pavadinimais.

Spalio 30 d. Ties oje pasirodė straipsnis, šaukias "Išsaugokime vietovardžius". Vykdamas nusausinimus ir kitokius pertvarkymus, atitinkamos vietos kinta, nyksta ir jų vardai. Siūlo išsaugoti juos bent tuo būdu, kad pertvarkymo planuose būtų įrašomi ne tik sklypų numeriai, bet ir jų esamieji pavadinimai. Tų vardų išsaugojimo reikalas remiamas jų svarba etnografijai ir istorijai tyrinėti.

Tuo tarpu dar niekas viešai nekelią kitų, dar svarbesnių vietovardžių išsaugojimo klausimų. Žemės ūkio kolektyvizacija dirbtiniu būdu užgožė Lietuvą naujais kolchozų vardais, kurių

vo vaikus".

Jei Dirvos gerintojų revoliucija pradės ryti savo vaikus... Geriau nebaigsiu šio sakinio. Tas procesas per daug primintų vieną riebę nami-nių gyvulių, kuris irgi kai kada suryja savo par-šiukus.

daugumas nieko bendra neturi su etnografija, bet kurie gresia išstumti se-nuosius kaimų bei vien-kiemių vietovardžius. Tuo tarpu senieji vietovardžiai dar vartojami lygiagrečiai su prasima-nytaisiais kolchozų var-dais. Be to, jie apsaugo-ti nuo užmaršties bent prieš keletą metų išleis-toje vietovardžių knygo-je.

Daug blogiau su Mažo-sios Lietuvos vietovar-džiais, kurie jau prieš 20 metų visiškai pakeisti grynai rusiškais pavadi-nimais: net Donelaičio Tolminkiemio jau nebe-įmanoma atpažinti. Dar niekas nedrįsta kelti balso, kad tas nusi-kalstamas darbas būtų atitaisytas. (ELTA)

HELP WANTED MALE

WANTED AT ONCE. EXPERIENCED or TRAINEES. HAND SCREW MACHINE OPERATORS & MACHINE OPERATORS. Must have job shop experience. Steady work. All shifts. BENTON CORP. 2870 Industrial Row Troy, Mich. (123-129)

FOREMAN: For Medium Size Rubber Plant, North Detroit Area—Paid insurance for employees and dependents, excellent vacations, pensions and other benefits. Reply to St. Clair Rubber Co., P. O. Box 188, Marysville, Mich. An Equal Opportunity Employer. (123-127)

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNOJE

PARAMA-

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. Canad. delux Wiskey 5th — \$3.98
2. Asbach Uralt 5th — \$5.49
3. Import. Napoleon Vermouth 5th — \$1.19
4. Import. French Napoleon Brand 5th — \$3.35

5. Bordeaux Import. White Wine 5th — \$0.98
6. Canada Dry Vodka 5th — \$2.98
7. Riccadona Vermouth..... 30 oz. Bolt. — \$1.29

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

HJALMAR BERGMAN

JAUTRUMAS IR SENAS ŠUO

Hjalmar Bergman (1883-1931) -- vienas stambiausių šio šimtmečio švedų rašytojų, palikęs didžiulį literatūrinį palikimą: dvidešimt tris romanus, daugelį tomų apsakymų ir pasakų, apie trisdešimt teatro pjesių ir šešiolika kino scenarijų.

Sundinas turėjo šunį.

Kadaise jis daug turėjo šunų -- ir ne tik šunų: turėjo ir arklių, ir karvių, ir dvarą, ir aukso, ir miškų, ir ežerų, ir galybę brangių daiktų. Turėjo daug tarnų, buvo žymus žmogus. Visa tai pamažu išnyko, nes viskas išnyksta. Tuo metu, apie kurį čia kalbame, jis turėjo save patį, keletą apdriskusių drabužių, šokių tokių prisiminimų ir šunį. Be to, rentą iki gyvos galvos, kuri buvo tokia maža, kad Sundinas pats tapo mažytis -- mažytis prieš save ir prieš kitus, susitraukė ir kūnas ir siela, nebeliko orumo.

Nežinia, ar kokie nors didesni jausmai siejo Sundiną ir šunį. Tikriausiai jų santykiai buvo visai šalti, nes senatvė yra šaltas gyvenimo metas. Bet jie turėjo kits kitą ir nieko daugiau, dėl to ištikimai laikėsi drauge. Kiekvieną rytą Sundinas išeidavo šuns pavedžioti, o kartu ir savo sustingusio kraujo truputį pajudinti. Per tuos pasivaikščiojimus šemininkas su šunim dažnai sutikdavo urmininką Bjerką.

Minėtasis Bjerkas buvo tikra sudžiūvėlio senuko priešingybė. Jis buvo vyras pačiam jėgų žydėjime, be to, turtingas, apkūnus, galingas žmo-

gus. Ir vis dėlto jis sveikindavo Sundiną, dailiai nusilenkdamas ir sakydamas:

-- Labas rytas, dėde Sundinai, kaip gyvuojate?

Sundinas atsakydavo, šyptelėdamas daugiau rūgščiai, nei maloniai. Bjerkas kadaise buvo vienas iš jo gausybės tarnų, be to, patikėtinis. Kai šemininko reikalai smunka, o tarno kyla, nenuostabu, kad šemininką ima graužti visoki spėliojimai ir įtarimai. Gal jie ir bereikalingi, bet, šiaip ar taip, šemininkas vaikšto ir vis galvoja. O kodėl negalvoti? Greičiau bėga laikas.

Reikia pasakyti, kad Bjerkas linksmas, viskuo patenkintas vyras, blaiviai žiūri į žmones, įvykius ir daiktus. Tiesa, jis našlys, bet žmona jam paliko sūnų, kuris galėtų būti truputį geresnis, ir dukterį, kuri geresnė negali būti. Jos vardas Eva. Ją ir tėvą sieja nepaprastai didelis abipusinis pasitikėjimas. Ji jam duoda patarimų, kuriuos jis, kaip taisyklė, vykdo ir jis jai duoda patarimų, kurių ji, kaip taisyklė, nevykdo. Ne tokie jau neįprasti tėvo ir dukters santykiai.

Bet grįžkim prie reikalo.

Tai atsitiko praėjusią žiemą: bevaikščiojant vieną rytą Bjerkui toptelėjo puiki mintis, kokia dovana per Kalėdas reikėtų nudžiuginti savo dukterį. Kai turtingam ir geram tėvui dingteli tokia mintis, jis pralinksmeja, nes, viena, jau įsivaizduoja, kaip iš džiaugsmo parausta dukters veidas, o, antra, aukštai įvertina savo sumanumą. Taigi, Bjerkas vaikščiojo, šiltai nusiteikęs, ir, kaip paprastai, sutiko Sundiną. Kai praėjo pro kits kitą, maloniai pasisveikinę, Bjerkas tarė pats sau: "Vargšas Sundinas, kokios jam bus Kalėdos? Ar jis turi bent tiek pinigų, kad galėtų per Kalėdas nusipirkti gardžiau pavalgyti ir išgerti? Vargšas geras senukas!"

Bjerkas ėjo toliau, bet jau su liūdnosne širdim. Atsitinka, jog kunigaikščiai ir feodalai kartą

gyvenime nusigandę apverčia visą žmogaus didybės nepastovumą. Atsitinka kunigaikščiams -- atsitinka ir urmininkams. Atsitiko ir Bjerkui. Mintis apie Sundino didybės žlugimą pribloškė jį ir nepalaido. Bet jis paprastai ne samprotuodavo, o veikdavo, dėl to tarė pats sau: "Reikia ką nors padaryti Sundino labui. Tas aišku. Ir per šias Kalėdas".

Parėjęs namo, pasakė dukteriai:

-- Gaila žiūrėti į senį Sundiną, kai pagalvoji, kad jis per Kalėdas neturės už ką nei gardžiau pavalgyti, nei išgerti.

Gera, bet lengvabūdė mergaitė atsakė;

-- Labai paprasta. Nusisųsk jam šimtinę. Tėvas pasižiūrėjo į dukterį, ir jo malonų, apskritą veidą išpylė raudonis, kuris rodė didelį nepasitenkinimą. Jis rimtai pasakė:

-- Šių laikų jaunimas daug ko išmoko, bet vieno dalyko neišmoko: jautrumo. Ne taip lengva padėti vargšui, kaip tau atrodo, mano mergyte. Net kai turi pinigų. Dešimt metų aš galais pirštų vaikščiojau prieš senį Sundiną, o tu liepi su juo pasielgti kaip su elgeta. Jis buvo griežtas šemininkas, bet ir geras, sąžiningas. Verčiau pamatysi jį mirštant badu, bet neižėisiu jo jausmų. Tačiau šių dienų jaunimas nesupranta, kas yra jausmai.

-- Ak, tėtė! -- pasakė mergina ir dingo.

Bjerkas sugrįžo prie savo kasdieninių darbų ir svarbių reikalų, bet, nors ir labai jie svarbūs buvo, Sundino vis tiek neužmiršo. Kai kitą kartą, prie pietų stalo, sutiko dukterį, pasakė:

-- Aš viską apgalvojau ir dabar pažiūrėsim katras sumanesnis, tu ar tavo tėtė. Turim dar keletą dienų iki Kalėdų ir per tą laiką pagalvosim, kaip padėti Sundinui. Pažiūrėsim, kuris sugalvos geresnį būdą.

-- Fuiku! -- pasakė mergina ir dingo.

(Bus daugiau)

Prie Lietuvos Enciklopedijos pabaigtuvių

STASYS SANTVARAS

Didelis įvykis atžymėtas labai kukliai! Kaip mūsų spaudoj jau yra skelbta, Liet. Enciklopedijos XXXV tomas — paskutinis numeracijos eilė, netrukus keičiamas į prenumeratorių namus. Ta proga leidėjas J. Kapočius į savo rezidenciją, esančią Dorchester, lapkričio 12 d. sukvietė apie porą dešimčių asmenų, kurie enciklopedijos leidykloje dirbo ar tebedirba redakcinį, administracinį ir technikinį darbą. Iš Philadelphia atvyko dr. V. Maciūnas, tebedirbąs Lietuvos tomą (XV), o iš New Yorko red. geografą A. Bendorį; visi kiti — Bostono gyventojai. Suprantama, iš Anapus negalėjo atvykti buvęs Liet. Enciklopedijos vyr. redaktorius prof. Vaclovas Biržiška, neatvyko redaktoriai prof. Pr. Čepėnas ir dr. J. Puzinas. Susirinkusių nuotaika buvo kiek prislėgta — aiškiai jautėsi, kad nepajėgtumėm to milžiniško darbo įveikti, jeigu reiktų jį iš naujo pradėti... Susitvenkusį sunkumą veikiai praskaidrino p. Kapočienės ir dukters Ritos puikiai parengtos vaizės, su pašnekesių pertraukom užtrukusios iki vėlyvo pusiaunakčio.

Kai susirinkom Kapočių namuose — tą vakarą sukako trylika metų nuo to įvykio, kai buvo atžymimas Liet. Enciklopedijos pirmojo tomo pasirodymas. Tada iš kilmės buvo surengtos didžiulės salės su prakalbam ir fanfarom, enciklopedijos leidimo entuziastai švytėjo pasiryžimu ir viltimi, giskeptikai santūriai šaipėsi, vienas kitas ir šalto vandens kibirą užpildamas ant sukurto laužo. Nūdien — tik kuklus pobūvis artimųjų bendradarbių susirinkime, net ir tas nepajėgęs visų krūvon sutelkti. Atseit,

fantastiškasis užsimojimas įveiktas, ateina poilsio, atoslūgio, o gal ir nieko neveikimo laikas. Nežinau, ar pabaigtu-

mo medžiagos kalnas jau esąs beveik supiltas. Belikęs tik jo paties ilgų valandų darbas, nesgi redaktoriui reikia visą

Dr. J. Girnius Lietuvos Enciklopedijos XXXV tomo redaktorius.

ninkai ir Lietuvoje išsi-skirstydavo tokiom nuotakom...

Tiesa, Liet. Enciklopedijos XXXV-jo tomo pasirodymas, tai dar nėra tikrosios to darbo pabaigtuvės, nes skaitytojais nesulaukdami laukia Lietuvos tomo (iš eilės XV-tojo), kurį sutiko redaguoti dr. V. Maciūnas.

Labai sunkiai Lietuvos tomas gimsta, nes visi jo straipsniai, kiek tik yra įmanoma, yra išsamios specialistų studijos. Gerai žinau, vienos tokios studijos tik medžiagai surinkti ne užteko poros metų. Kai kurie autoriai, prie sienos priremti, tik dabar visa jėga kibo į darbą...

Šia proga sutiktas dr. V. Maciūnas švytėjo savo jaukia šypsena, nesto-

medžiagą kritiškai akim peržvelgti, reikia ją taip paruošti, kad jinesustabdytų spaustuvės mašinų sukimosi (žinot, ne visi mūsų autorių rankraščiai ateina redakcijoms nors apydoriai parašyti). Tačiau tas būsią atlikta tuo pačiu metu, kai suredaguota medžiagos dalis jau bus spaustuvėj renkama. Gal jau netenka abejoti, kad Lietuvos tomo tikrai sulauksim 1967 m.

Leidyklos ratuosna įstrigo ir enciklopedijos papildymai bei praleidimai. Pradžioje, prieš trylika metų, buvo tvirtai planuojama, kad Liet. Enciklopedijos bus išleista 25 ar 27 tomais, nes tada buvo pranašų, kad neužteksim medžiagos ir 15 knygų. Kai raitai įsibėgėjo — regim, kas atsitiko: planas perviršytas mažiausia 7-8 tomiais!

Nepasitvirtino ir išankstinis tarimas, kad raidės Z ir Ž yra nedidelės. Kai dr. J. Girnius XXXV-jo tomo redaktorius, konkrečiai sėdo prie darbo, pasirodė, kad iš tų mažų raidžių medžiagos susidaro beveik normalus enciklopedijos tomas. Jei prie šios medžiagos būtų prijungti papildymai — knygos iš eilės iškristų savo apimtim, jos turėtų apie tūkstantį puslapių. Todėl papildymai ir praleidimai bus išleisti atskiru tomu, sutelkiančiu medžiagos apie 500 pusl., kurį suredaguos dr. J. Girnius. Tas tomas turėtų pasirodyti 1967 m. pabaigoj.

Va, tada tik bus galima švęsti tikrąsias Liet. Enciklopedijos leidimo pabaigtuves. Reikia tikėtis, jos gal sutelks krūvon didesnę būrį tų, kurie enciklopediją redagavo, leido, rašė, techniškai apipavidalino

skaitė, skaito ir skaitys...

Bergždžia dabar būtų diktuoti klausimą, ar enciklopedija būtų buvusi išleista, jeigu iniciatyvos nebūtų energingai ėmęsis J. Kapočius. Smagu teigti, kad sena liet. šviesuomenės svajonė yra įgyvendinta. Tačiau, tegu ir svetingame, bet svetimame krašte buvo eibė sunkumų, kuriuos leidėjas turėjo įveikti. Pavojų kupini buvo ypač pirmieji leidybos metai — trūko lėšų, trūko kreditavimo, vežimas visai netikėtai galėjo į nepriteklį liūną nugrimsti (šiuo pozitūri sumanymo kritikai turėjo nemaža racijos). J. Kapočius veikė sumaniai, vikriai, nevengdamas rizikingų žingsnių.

Šiandien mes jau garsiai šnekam, kad Liet. Enciklopedijoje leidėjas yra turtingas žmogus, net pavydo intonacija kartais balsuose pasigirsta. Tiesa, J. Kapočius nėra toks vargdienis, koks jis buvo darbymetės pradžioje, bet nederėtų pamiršti, kad iki VI ar VII LE. tomo jis buvo skolo se paskendęs aukščiau galvos. Trylikos metų laikotarpį per jo rankas perbėgo daugiau negu vienas milijonas dolerių. Ir absoliutus daugumas tų pinigų padengė stambias išlaidas, kurios buvo reikalingos sumanymui įgyvendinti.

Ne vienam tautiečiui, kuris tuo klausimu mane užkalbina, aš aiški-

Pranas Čepėnas, buv. Lietuviškosios Enciklopedijos, leistos Lietuvoje, sekretorius ir faktinis redaktorius, istorikas, Lietuvos Enciklopedijos vienas redaktorių.

nau, o, berods ir Dirvoje lyginimą (čia nėra jokio palyginimo su panašaus pobūdžio atlyginimais Amerikoje), jei tie beveik 800 bendradarbių, kurių tarpe buvo ypačiai daug dirbusių, būtų pareikalavę nors 15 centų už eilutę (buvo mokama 5 centai ir tai, berods, ne visiems, kas trylikos metų laikotarpį sudarė daugiau negu 60.000 dolerių poziciją). Pvz., Liet. Enciklopedijos redakcijos narys geografą A. Bendorį, kurį dabar teko sutikti Kapočiuose, be praleistų valandų bibliotekose, tik enciklopedinių straipsnių rašymui yra skyręs 19.000 valandų, parašęs 117.000 eilučių, kas sudaro apie tris

Dr. J. Puzinas, Lietuvos Enciklopedijos vienas redaktorių.

dirbtų ir už tai nieko negautų? Idealistų pasitaiko, bet viena idėja ir paprasto leidinio ne išleisi — tam reikia apčiuopiamų lėšų, apčiuopiamos medžiagos, aki-vaizdaus pasiryžimo ir darbo.

Antra didelė ir pagrindinė tiesa — Liet. Enciklopedija nebūtų buvusi išleista, jei redaktoriai būtų atsisakę dirbti ma-

enciklopedijos tomus. Tiesa, geografijos sritis yra labai plati, betgi ypačiai daug rašė istorikai, daug rašė ir kt. mokslų specialistai. Man regis, kiekvienas net mažiau dirbęs L.E. bendradarbis per 13 metų vidutiniškai yra "sukalęs" nuo 3 iki 10 tūkstančių eilučių. Jų pelnas, jų didžiausias honoraras yra tai, kad jie savo darbus palieka ilgą laiką išliekančiame leidiny.

Nemažiau triūso ir pastangų, gal net gerokai daugiau už A. Bendorį, enciklopedijos atsiradimui idėjo ir visi trys redaktoriai — prof. Pr. Čepėnas, dr. J. Girnius ir prof. dr. J. Puzinas. Na, jie gavo algas, iš savo darbo pragyveno, bet ir pats leidėjas pabaigtuvių progą patvirtino, kad redaktorių atlyginimas anaipol nebuvo pakankamas. Jei jie "nesustreikavo" tai, matyt, mokėjo realiai ir jautriai žvelgti ne tik į savo vidinį išipareigojimą, bet ir į leidėjo išteklis. Šiuo metu redaktorių darbus ir nuopelnus dar yra labai sunku pasverti. Man regis, tų darbų apimtis, reikšmė ir didumas, lyg piramidės, kils į aukštį su atskrendančiom dienom. Palaima, kad likimas per tuos trylika metų juos išlaikė sveikus ir darbingus. Dr. J. Puzinas, kaip žinom, enciklopedinį red. darbą baigė (nors kaip bendradarbis ir toliau dirbo) prieš gerus metus, prof. Pr. Čepėnas su redaktoriaus darbu atsiveikino XXXIV-ju tomu, o dr. J. Girnius "atsargon" išėjo š.m. lapkričio 1 d. kai buvo baigtas spausdinti paskutinis eilinis enciklopedijos tomas (XXXV). Ateina eilė seniai laukiamam Lietuvos tomui, kurį redaguoja dr. V. Maciūnas.

Pastaruoju metu jau dažniau galima išgirsti klausimą, kokio mokslo lygio, kiek gera yra Liet. Enciklopedija. Atsakymas į tą klausimą — vienam žmogui neįveikiama studija. Tačiau,

(Nukelta 16 psl.)

Juozas Kapočius, Lietuvos Enciklopedijos leidėjas.

Filatelijos kampelis

(13)

Antanas Bernotas

JAV išleido šiuos naujus pašto ženklus:

1. Spalio 21 d. -- 5 c. "Didžiosios Upės Kello" atidarymui paminėti. Piešinį parodėtas Mississippi upės baseinas su plentu, kuris prasideda prie Kenora, Ont., Kanadoje, ir tęsiasi per 5600 mylių išilgai Mississippi upės ligi jos žiočių.

Mississippi upė (nuo indėnų algonkinų vardo Missi Sipí, kas reiškia "Didžioji Upė" arba "Vandenų Tėvas") yra pati didžiausia šiauriniame Amerikos žemyne ir septintoji didumų pasaulyje. Ji prasideda iš Itaskos ežero (Missisotje) ir teka į pietus, į Meksikos įlanką, o susijungusi su Missouri sudaro apie 2500 mylių ilgį, kurio didžioji dalis tinka laivybai. Upė labai vandeninga ir pasižymi dideliais potvyniais, todėl nuo žemupio aukštyrų per 1600 mylių yra įtvirtinta pylimais. Didžiausi Mississippi intakai yra: Wisconsin, Illinois, Ohio, Minnesota, Iowa, Des Moines, Missouri, St. Francis, Baltoji, Arkansas ir Raudonoji upės. Mississippi yra plačiai liaudies apdairuota, apipašakota ir rašytojų kūriniuose apibūtinama. 2. Spalio 26 d. -- 5 c. Amerikos kariams ir Taupymo bonų

25 m. įvedimo sukakčiai paminėti. Piešinys -- vėliava ir Laisvės statula.

3. Lapkričio 1 d. -- 5 c. kalėdinis pašto ženklas. Piešinys -- Madona su Kūdikiu pagal Hans Memlingo paveikslą.

ITALIJA išleido 40 lirų p. ženklą 100 metų sukakčiai paminėti nuo jos susivienijimo, geriau pasakius, nuo Venecijos ir Mantovos provincijų prijungimo. Piešinį parodėtas žymesnių prisijungusių miestų herbai.

Italija, kuri viduramžiais buvo suskiliusi į keletą valstybių ir miestų bei į popiežiaus valstybę, kurios dažnai kariavo tarp savęs, po Napoleono okupacijos ir kary su Austrija, ėmė vienytis ir jungtis 1802 m. Piemonto respublikai parodžius iniciatyvą. 1860 m. prisijungė Lombardija, Toskana, Modena, Parma, Romanija ir Neapolis, kitais metais Roma, o 1866 m. Venecija ir Mantova.

PRANCŪZIJA išleido trijų primokamų pašto ženklų seriją su šių žymių prancūzų atvaizdais: Saint Pierre Fourier, Francois Mansart ir Marcel Proust (pastarąjį čia dedame, kur kartu parodėtas ir St. Hilaire vietovės tiltas).

Marcel Proust (1871-1922), prancūzų rašytojas, vienas žymiausių moderniojo psichologinio romano kūrėjų, gimė Paryžiuje. Jo tėvas buvo žymus gydytojas, motina -- žydų kilmės paryžietė. Mokėsi Condorste gimnazijoje ir Sorbonos universitete, studijuodamas teisę, bet jo idealas buvo tapti rašytoju. Jau jaunystėje pradėjo rašyti recenzijas ir literatūrinės apybraižas, daugiausia skelbė Le Bouquet žurnale. Vėliau žinojimas kaip salioninis rašytojas, praleidęs Paryžiaus salionuose bent 15 metų. 1896 m. išėjo jo romanas "Malonumai ir Dienos" ir John Ruskin vertimai. Vėliau, sirgdamas astma ir pasitraukęs iš viešojo gyvenimo, keletą metų praleido kurdamas kelių dalių psichologinį romaną "Beieškant prarasto laiko". Pradžioje neigėtas ir neradęs pritarimo, vėliau jis imtas suprasti ir įvertintas kaip vienas stambiausių psichologinio asmens vaizdavimo kūrėjų. Lietuviškai jo nieko svarbesnio nėra.

SAN MARINO respublika iš-

leido 4 puošnių p. ženklų seriją su žymaus italų renesanso laikų tapytojo Ticiano paveikslais. Pašto ženklai spausdinti prisilaikant originalo spalvų.

Vecelli Tiziano (1477-1476) gimė Pieve di Cadore vietovėje iš senos žemdirbių šeimos. Turėdamas 10 metų berniukas tėvo buvo nuvežtas į Veneciją ir atiduotas į Sebastiano Zuccato, Bentile Bellini ir Giovanni Bellini tapybos dirbtuves, kur greit pasižymėjo savo gabumais. Jau apie 1506 m. pasirodė jo pirmieji originalūs tapybos darbai. Iki maždaug 1512 m. kartu tapė su savo bendramokslu Giorgione. 1510 metais buvo nuvykęs į Paduą, kur išdekoravo Scuola del Santo Antonio. Pagarsėjęs kaip dailininkas, Ticianas gaudavo daug užsakymų iš meno mecenatų, įvairių italų kunigaikščių. 1530 m. Šventosios Romos imperatorius Karolis V išsikvietė jį į Bologną, kur dailininkas nutapė imperatorių kartu su šeima. 1548 ir 1550 m. jis lankėsi Augsburgėje, atlikdamas daug imperatoriaus užsakymų. Ticiano darbai skirstomi į tris laikotarpius. Tems sau sėmė iš šv. Rašto, graikų ir romėnų mitologijos, o gamtovaizdžiams dažniausia vartojo savo gimtinės apylinkės vaizdus. Jo kūrinių pilni visi didieji meno muziejai (kaip Louvre Paryžiuje, Prado Madride ir kt.), o tokie kūriniai, kaip Ecce Homo ar Paskutinė Vakarienė smulkios kopijomis paplitę visur.

HELP WANTED MALE

PROCESS ENGINEER —

IMMEDIATE OPPORTUNITY to grow with a progressive manufacturer of fractional horsepower electric motors. Applicant must be able to carry the project work from the processing through the tooling tryout into the production stage.

TOOL DESIGNER —

IMMEDIATE OPPORTUNITY to grow with a progressive manufacturer of fractional horsepower electric motor, located in central Michigan. Applicant must be able to design jigs, fixtures, gauges and stamping dies. Desired experience would be in the manufacture of electric motors or a related industry. Liberal employee benefits including excellent profit sharing plan and paid insurance. Send resume to:

CONTROLS COMPANY OF AMERICA
MOTOR DIVISION
201 MONROE STREET
OWOSSO, MICHIGAN

An Equal Opportunity Employer (124-125)

EXP. MACHINISTS

FULL TIME GOOD HOURS
CALL BY PHONE OR IN PERSON

FROM 9 AM TO 6 PM

MONDAY THRU FRIDAY

SANFORD MFG. CORP.

695 RAHWAY AVE.,
UNION, N. J.

(201) — 687-3200

(114-130)

GENERAL PRODUCTION EMPLOYEES

ONE OF NATIONS LEADING AND FASTEST GROWING DIECASTING COMPANIES IS EXPANDING AND IS NOW ACCEPTING APPLICATIONS FOR GENERAL PRODUCTION EMPLOYEES AND:

DIE CAST OPERATORS
TOOL AND DIE MAKERS
MAINTENANCE JOURNEYMEN
DIE CAST OPERATOR TRAINEES

FULL BENEFITS, COMPANY PAID, TOP WAGES.

APPLY IN PERSON.

GRAND STEEL & MFG. CO.

14 MILE RD. AT CROOKS RD.
CLAWSON, MICH.

(123-129)

MOLD MAKERS DIEMAKERS TOOL MAKERS

YOU DESERVE THE BEST. AND WE FEEL WE OFFER THE BEST. EXCELLENT HOURLY PAY. WORKING CONDITIONS.

VACATION PAY

HOLIDAY PAY

INSURANCE PROGRAM

PROFIT SHARING

ENGINEERED

PLASTIC MOLDS

56210 CLOVER RD.

MISHAWAKA, INDIANA

(124-128)

BORING MILL OPERATORS

OPERATORS FOR CINCINNATI GILBERT FLOOR TYPE MILLS also

LATHE HANDS HYDRO MFG.

19701 Moenart Detroit, Mich.

FO 6-4000

(123-132)

MAINTENANCE HELPER

MUST HAVE PRESS REPAIR EXPERIENCE

HYDRO MFG.

19671 Moenart

Detroit, Mich.

FO 6-4000

(123-132)

WANTED AT ONCE JOURNEYMEN OR

1st CLASS SKILLED MACHINE HANDS BORING MILL OPERATORS VERTICAL & HORIZONTAL MILL

MACHINE REPAIRMEN PLANNER HANDS TOOL MAKERS 58 HOUR WEEK

Long program excellent fringe benefits.

ARTCO INC.

1925 Clay, Detroit, Mich.

3020 Indianwood Rd.,

Lake Orion, Mich.

31915 Groesbeck, Fraser, Mich.

(118-127)

NEW PLANT —

MEAT MEN with or without experience needed. SKINNERS, BONERS, LUGGERS, DRIVERS, PACKAGING MEN. Prima working conditions Apply: PARAMOUNT MEATS, 635 Henry St., Corner Woodruff Lane, Elizabeth, N. J. (122-124)

WANTED AT ONCE JOURNEYMEN DIE CAST DIE MAKERS * PANTOGRAPH OPERATORS * MILL OPERATORS Full Benefits Steady — Overtime.

MASTER MOLD & DIE INC. 12667 Marion, Detroit 39, Mich. (116-125)

SURFACE GRINDER HANDS

MILL HANDS

Small, progressive die details. Benefits. 58 hours.

29970 CALAHAN RD.

Roseville, Mich.

Bet. M-97 and Schoenherr off Common Rd.

ALTAR TOOL 313 779-1100

(119-126)

WANTED AT ONCE EXPERIENCED

AUTOMATIC SCREW MACHINE OPERATORS AND SET UP MEN

Must be experienced in Davenport and New Britain. Steady work for qualified men. Good working conditions. Fringe benefits & overtime.

DETROIT ALLIED MACHINE PRODUCTS 6511 STRONG

DETROIT, MICH.

313 WA 1-2846

(119-128)

AUTOMOBILIŲ DAUGĖJA, BET NĖRA TAISYMO DIRBTUVIŲ

Kosyginas kiek nusileido savo pavaldiniams automobilizmo srityje: žada daugiau automobilių, italus pasikvietė jiems gaminti. Chruščiovas neprapažino svajonių turėti nuosavą automobilį. Bet Kosyginas irgi nepagalvojo apie automobilizmo plėtimo planą iki galo. Ir jau pradeda susidaryti panaši padėtis, kaip ir kitose srityse: automobilių jau ir Lietuvoje privačioje nuosavybėje šiek tiek yra, bet jiems laikyti sąlygų -- nėra. Panašiai, kaip su elektra: jėgainės didžiausios, o lempučių -- mažos.

Štai koki vaizdeliai pateikiami Vilniaus milicijos papulkininko vedame Tiesios skyrelyje: "Atvažiuoja automėgėjas, sakysime, į techninio aptarnavimo stotį (Raudonosios Armijos prospektas, 217).

-- Kas, amortizatorius? Net neišnarstysime. Mes jų netaisom.

-- Bet juk mašina nauja, yra garantija...

-- Sutinkame, pas mus kadaise netgi gamyklos atstovas dirbo. Atleidome. Už girtavimą.

Jūs mėginate pasikonsultuoti, ar geras jūsų

HELP WANTED MALE

EXPERIENCED STEEL PLATE FITTERS & WELDERS For Steel Plate Fabricating Shop. HELPERS also WANTED. Top rate 58 hours a week. Paid Blue Cross. Holidays & vacation. OPATICK WELDING CO. 28880 Lorna Warren, Mich. (123-127)

WANTED AT ONCE

MACHINE BUILDER LEADERS

Day and Afternoon Shift.

Must be JOURNEYMEN

Special Machine & Eng. Inc.

20000 W. 8 Mile Rd.

(Corner Evergreen Rd.)

Southfield, Mich.

313 — 444-1540

(121-127)

WANTED AT ONCE JOURNEYMEN

TOOL & DIE MAKERS & MILL HANDS

Day & night shifts All fringe benefits.

G. & W. TOOL CO.

21770 Wyoming Ave.

Between 8 & 9 Mile Rd.

Oak Park, Mich.

(119-128)

FEMALE

STITCHERS.

EXPERIENCED Steady year round employment. Shoe factory located in Methuen.

Bolita Foot Wear, Inc.

49 Osgood St.

Methuen, Mass.

(122-123)

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Licenzijuota lietuvių įmonė, registruota U. S. Department of Justice

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2608 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629 — Tel. WA 5-2787

2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629 — Tel. WA 5-2737

3212 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608 — Tel. CA 5-1864

DIDELIS PASIRINKIMAS nedidelių ir visų kitų Lietuvoje

pagaiduojamų prekių labai prieinamomis, žemesnėmis negu

kitur kainomis.

KREIPKITES į mūsų lietuvių bendrovę, kuri turi teisę siuntinius siųsti be tarpininkų, tiesiai iš Chicago į Lietuvą.

Vedėjai E. ir V. ŽUKAUSKAI

mašinos variklis, ar nereikia ką nors sureguliuoti ir t.t. Į jus žiūri, kaip į marsietį...

Aplamai, Vilniaus techninio aptarnavimo stotis labai keista įstaiga. Tokia tad padėtis vienintelėje sostinės "automašinių gydykloje".

Bet spekuliantai, sako, gauna iš kažkur atsarginių dalių ir taiso automobilius, bet "lupa septynis kailius". Motociklams nei taisymo dirbtuvės nėra.

Dar 1958 metais buvę rengiami motelių projektai. Žadėta, kad automobilstas ten galės sustoti, pailsėti, pavalgyti, mašiną apsitvarkyti. Žadėta, kad tai bus "artimiausiais metais". Praėjo aštuoneri, o "artimiausi metai" vis dar neatėjo: nė vieno motelio. Ir garažų nėra. Net dideliuose tuščiuose kiemuose neleidžia statyti garažų, -- nėra planų.

"Jeigu nueisite į rajono vykdomąjį komitetą", -- rašo toliau, -- "ir papasakosite, kad mašina lauke rūdija, kad vakėzai vinimis emalyje graviruoją, o girtieji, mėgindami pasivažinėti jums nežinant, aplamdė duresles ir sudaužė žibintus, rajono valdžios atstovai tik gūžtelės pečiais, -- vadinasi, -- o mums čia koks reikalingas?"

Automobilių daugėjimas, be abejo, šioks toks ūkinės gerovės kilimo ženklas. Bet pagerėjimai gimsta lėtai ir skausmingai, "komunizmo statybai" labai tipišku būdu. (ELTA)

MILTINIO

TEATRAS

GARSUS...

Ties "Miltinio teatro"

Panevėžy spektaklio metu stovi autobusai, atvežę žiūrovus iš Kelmės Tauragės, Rygos, Vilniaus ir net Minsko. Teatras taip garsėja, kad panevėžiečiai publikos tarpe pasijunta esą mažuma: atvažiuojantieji iš toli bilietus užsisako iš anksto ir vietiniams dažnai jų nebelineka. Ypatinogo susidomėjimo sukėlė Borcherto drama "Lauke, už durų", parašyta Vakarų Vokietijoje, iš kitos pusės atskleidžianti nugalėtos Vokietijos tragediją. (ELTA)

• Prisidėkime dabar prie

Jaunimo Centro praplėtimo.

Dalyvaukime Jaunimo Centro vėjaus vakarieneje, kuri įvyks lapkričio 20 d., 5 val. p. p. Jaunimo Centre.

ST. ANTHONY

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

Joseph F. Gribskauskas
Executive Secretary

4³/₄%

DIVIDEND CHECKS
MAILED QUARTERLY
ON INVESTMENT
SAVINGS
ACCOUNTS

5¹/₄%

LONG TERM
BONUS
SAVINGS
ACCOUNTS

1447 So. 49th Court
CICERO, ILLINOIS • 60650
Phone 656-6330

HOURS: Mon. 9-8; Tues., Thurs., Fri. 9-5; Sat. 9-1; Wed. Closed

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

* INŽ. J. DAČYS, Liet. inžinierių s-gos pirmininkas, lapkričio 12-13 dienomis lankėsi Clevelande ir dalyvavo Clevelando liet. inž. s-gos posėdyje.

Sekmadienį, lydimas inž. dr. Kašubos, lankėsi Dirvos redakcijoje, kur susipažino su Dirvos leidyklos darbais ir rūpesčiais.

J. IR V. STUOGIAI ATŠVENTĖ SIDABRINĘ SUKAKTĮ

Praėjusį šeštadienį, lapkričio 12 d., Čiurlionio Ansamblio namuose, gausiame giminių ir artimųjų draugų būryje Julija ir Vytautas Stuogiai gražiai atšventė savo vedybinio gyvenimo sidabrinę sukaktį. Sukaktuvinių pasveikinti prisirinko daug svečių, nemaža atvykusių ir iš kitur -- Chicagos ir Detroito.

Šv. Jurgio parapijos klebono atstovui kun. K. Žemaičiui malda palaiminus vašių stalą ir svečiams sugiedojus Ilgiausių metų sukaktuvinių kams, labai greit ir nuotaikingai prabėgo keletas valandų prie gausiai ir skoningai parengtų vaišių stalų. Sukaktuvinius Juliją ir Vytautą Stuogius, pagerbiant juos ne tik kaip mielus žmones, bet ir kaip daugelio visuomeninių darbų rėmėjus ir talkininkus, nuoširdžiai sveikino žodžiu: Al. Laikūnas, dr. Stungys, kun. K. Žemaitis, K.S. Karpis, dr. A. Butkus ir Pr. Fenkauskas. Telegrama M. ir A. Balčiūnui iš New Jersey. Šilčiausiai visų buvo išklausytas ir priimtas ALTS pirmininko inž. J. Jurkūno sveikinimas laišku, linkint J. ir V. Stuogiams daug daug sveikų ir laimingų metų jų asmeniniame gyvenime ir tautinės srovės veikloje.

Sukaktuvininkų vardu p. Julija Stuogienė trumpu, bet jautriu žodžiu padėkojo šios neužmirštinios iškilmės viešnioms ir svečiams už gražų jų pagerbimą ir malonų prisiminimą.

Dar keleta valandų užsitęsė nuotaikingas pobūvis, kuriam gyvai reikėsi ir nemažas jaunimo būrys, jų tarpe sukaktuvininkų dukra, Korp! Neo-Lithuania na-

Rožių puokštė įteikiama dainininkei Vandai Stankienei Korp! Neo-Lithuania baliuje. Iš kairės: programos pranešėjas V. Staškevičius, R. Sakalas, V. Stankienė ir N. Grybauskaitė.

rė Guoda Stuogytė su savo draugėmis ir draugais.

Daug daug šviesių ir laimingų metų J. ir V. Stuogiams!

* MADŲ PARODA įvyks gruodžio 3 d. 7:30 v.v. Šv. Jurgio parapijos salėje.

* PROF. A. AUGUSTI-NAVIČIENĖ kalbės kun. P. Dzegoraičio Meno Parodos atidaryme, Čiurlionio ansamblio namuose, lapkričio 27 d. 4 val. p. p. Parodą globoja Krikšč. Dem. Sąjungos Clevelando Skyrius.

NAUJA ASS VALDYBA

Š.m. spalio mėn. 29 d. buvo išrinkta Akademinių Skautų Sąjūdžio nauja Valdyba, filisteriai: inž. A. Juodikis -- pirm., inž. A. Gedris -- vicepirm., M. Švarcienė -- sekretorė, dr. G. Matienė -- kandidačių globėja, inž. K. Gaizutis -- juniorų tėvūnas, dr. S. Matas ir N. Mockuvienė nariai specialieji uždaviniams.

Akademinių Skautų Sąjūdis apima visus baigusius aukštąjį mokslą -- Filisterių Skautų Sąjungą, studijuojančius -- Korp! Vytis ir Akademinių skaučių draugovę, ASS, statydamą pagrindinį uždavinį savo veikloje skatinti ir remti lietuvišką jaunimą baigti aukštąjį mokslą, yra pasiekusi gražių laimėjimų, nes apie 90% visų narių yra baigusiu (BS, MS ar DR laipsniais) ar jų tebesiekiančių.

ASS nepasizymi ir nestatė niekuomet savo tikslu narių gausumą, tačiau taip pat neužsidedarė savo Sąjūdžio rėmuose. Didelę savo energijos dalį pašvenčia dalyvaujant studentiško, skautiško, sporto bei lietuviško visuomeniško darbo baruose. Nevienas didesnis kultūrinis įvykis nepraėjo be ASS

energingų narių talkos.

Tęsdami tradicijas, ASS Clevelando sk. š. m. lapkričio mėn. 20 d. rengia metinę šventę-pobūvį, kur laukiama visų ASS narių su svečiais.

* DLK BIRUTĖS Draugija Clevelande, skirstant savo pajamas, 20 dol. paskyrė Dirvai paremti. Dėkojame malonioms birutininkėms ir jų valdybai už dėmesį savajai spaudai.

PADĖKA

Korp! Neo-Lithuania Clevelande reiškia padėką dainininkei Vandai Stankienei ir neolituanų orkestrui (iš Chicagos) vad. Algio Modestavičiaus, už tokių gražų prisidėjimą įvykusio baliiaus pasisekimui.

Dėkojame dr. D. Degesui ir Fonai už jų visokeriopą paramą ir globą, suteiktą svečiams krepšininkams ir kt. Taip pat mūsų padėka priklauso p. Gasparaitienei, nenuilstamai jaunimo globėjai.

Esame dėkingi visiems baliiaus programoje dalyvavusiems korporantams ir korporantėms ir skautei akademikei Vilijai Mockutei už talką.

Dėkojame Tėvynės Garsų radijo valandėlės vedėjui Juozui Stempužiui ir Dirvai už mūsų parengimo garsinimą.

Taip pat mūsų padėka priklauso Clevelando lietuvių visuomenei, svečiams ir korporantams iš kitų miestų, taip gaušiu atsilankymu parėmusiems mūsų pastangas.

Korp! Neo-Lithuania Valdyba Clevelande

* METROPOLITAN OPERA National Co. atvyko gastrolėms į Clevelandą. Lapkričio 18 d. Music Hall salėje vyks La Traviata, o lapkričio 19 d. The Rape of Lucretia. Pradžia 8:30 val. vak.

Bilietus galima įsigyti Public Auditorium kasoje.

* AMERICAN BALLET THEATRE atvyks į Clevelandą ir sekmadienį, lapkričio 20 d. 3 val. p.p. Music Hall scenoje pasirodys trimitis savo pastatymais: Theme and Variations, klasiškas baletas, pritaikius Čaikovskio muziką orkestrui, Rodeo, sukurta Angės de Mille ir La Fille Mal Gardée pirmą kartą pastatytas Francūzijoje 1786 m. Ši baletų trupė suside-

KARIUOMENĖS ŠVENTĖS MINĖJIMAS CLEVELANDE

Sekmadienis,

1966 m. lapkričio 20 d.

Šv. Jurgio parapijos bažnyčioje

10:30 val. pamaldos už mirusius ir į Sibirą išvežtus karius ir šeimos narius.

Visos organizacijos pamaldose prašoma dalyvauti su vėliavomis.

Šeštadienis,

1966 m. lapkričio mėn. 26 d.

Šv. Jurgio parapijos salėje.

1. Oficialioji dalis. Žodį tars gen. TALLAT-KELPSA.
2. Meninė dalis:
 - a. Jaunas akordionistas Gary Matalonis (keturius metus iš eilės laimėjęs pirmą vietą so'lo akordionų Amerikos pirmenybėse).
3. Lietuvių tautiniuose rūbuose pasirodymas. Už gražiausius bei taisyklingiausius rūbus bus paskirta 3 premijos.

Po programos -- vaisės, baras, Wendell orkestras. PRADŽIA 7 VAL. 30 MIN. ĮJIMAS \$5.00

L.V.S. Ramovės Clevelando Skyriaus Valdyba

D.L.K. Birutės Draugijos Valdyba

SCOTTY'S AUTO BODY SERVICE

492 SO. GREEN RD.
NORTH OF MONTICELLO

EXPERT BODY REPAIR FOREIGN AND DOMESTIC CARS. FREE ESTIMATES.

486-3441

• Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus galite kreiptis į Z. Obelenį tel. 531-2211.

SAVININKAS PARDUODA

6½ kamb. pusiau mūrinį namą -- colonial. Neff Rd. ir E. 185 gt. rajone, prie Naujos parapijos. 2 automob. garažai. Kilimai ir užuolaidos. Pramogoms kambarys. Teirautis -- IV 1-2366 po 6 val. vak. (124-126)

SLAUGĖS PADĖJĖJA

Reikalinga moteris pacientams aptarnauti senelių prieglaudoje.

Teirautis tel. 486-7676. (122-127)

AMERIKOS LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBAS

6835 Superior Ave., Cleveland, Ohio
Tel. EX 1-1143

Klube veikia: Lietuviškų laikraščių ir žurnalų skaitykla • "Tėvynės Garsų" radijo valandėlės • Televizija • Bilijardas • "Pin Boll" • Šachmatai • Lietuviška Valgykla: Penktadieniais, šeštadieniais ir sekmadieniais -- pietūs ir vakarienė. • Visi lietuviai ir lietuvės kviečiami įsirašyti nariais į Amerikos Lietuvių Piliečių Klubą.

Naturally SUPERIOR SAVINGS

13515 EUCLID AVE.
6712 SUPERIOR AVE.
CLEVELAND

HOME and REMODELING LOANS
INSURED SAVINGS

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai 35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185th St.
KE 1-7770

FEMALE

TYPIST INVOICES

IBM ELECTRIC

Westside manufacturer has opening for girl to TYPE INVOICES.

Fringe Benefits.

UPSON WALTON CO.

12500 Elmwood Ave.

(Off W. 117 St.)

Cleveland, Ohio

216 -- 252-4200

(123-125)

ASS Clevelando sk. valdyba. Sėdi iš kairės: N. Mockuvienė, inž. A. Juodikis, M. Švarcienė, dr. G. Matienė. Stovi: Dr. S. Matas, inž. K. Gaizutis, inž. A. Gedris, V. Bacevičiaus nuotrauka

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• Padėkos Dienos šventės proga Dirva nepasirodys savo penktadienio, lapkričio 25 d. laida.

Sekantis po to Dirvos numeris išeis pirmadienį, lapkričio 28 d.

* LIETUVIŲ FONDAS būtų graži ir apčiuopiamą dovana tėvynei Lietuvai. Kol ji okupuota, to kapitalo procentais galėtume palaikyti ir silpnėjimą linkstančią lietuvių. Galėtume ugdyti ir stiprinti mūsų kultūrinę vertybę bei kultūrinį gyvenimą. Kiekvieno lietuvių pareiga nieko nelaukiant prisidėti prie Fondo augimo. Jei visi dirbtume ir aukotume, o ne iš šalies stebėtume ir kritikuotume, fondas jau seniai turėtų visą milijoną. Garbė mums būtų pasirodyti ir prieš savo kaimynus. Juk tai būtų didingas paminklas ir įamžinimas dabartinės lietuvių generacijos.

Taip pasakė vienas taurus lietuvis, išsirašydamas į Lietuvos Fondo narių gretas.

KOLUMBIJA

* KOTRYNA PIKČILIN-GENE, š.m. lapkričio 2 d. netikėtai mirusi, buvo Bogotos LMF Klubu pirmininkė ir Vasario 16 Gimnazijos aktyvi rėmėja.

Sveikatai susilpnėjus iš pirminkės pareigų pasitraukė, bet visa savo siela gyveno klubo rėmuose, iki paskutinės savo gyvenimo dienos.

Josios šviesiai atminčiai ir nebaigta idėja pagerbti, Bogotos lietuvių aukloja Vasario 16 Gimnazijai.

ROCHESTER

* ROCHESTERIO Ramovėnų valdyba ruošia Lietuvos kariuomenės minėjimą lapkričio 20 d. Šventės programa: 11 val. pamaldos už žuvusius laisvės kovose Šv. Jurgio parapijos bažny-

čioje. 3 val. po pietų parapijos salėje laikraščio Karys redaktorius Zigmas Raulinaitis rodys skaidres iš buvusios mūsų kariuomenės gyvenimo su atitinkamais paaiškinimais. Meninę dalį išpildys jaunimas (deklamacijos, tautiniai šokiai), studentai rinks aukas mūsų karo invalidams. Tai bus reta proga nemačiusiems mūsų kariuomenės, ypač jauniui, dabar ją pamatyti bent ekrane.

Visuomenė prašoma gausiai dalyvauti.

CHICAGO

* STASYS RUDIS, Švietimo Tarybos mokykloms inspektorius, mokytojų konferencijoje darys pranešimą "Lingvistiniai ir metodiniai aspektai kalbų dėstyme". Pranešimas labai aktualus ir turiningas. Visi mokytojai kviečiami šiame pranešime dalyvauti. Mokytojų konferencija įvyksta š.m. lapkričio 26-27 dienomis Jaunimo Centre, Chicagoje.

DĖMESIO VERTA MOKYKLA

Paskutiniųjų metų bėgyje Amerikos švietimo sistemos dėmesys vis daugiau linksta priešmokyklinio vaikų auklėjimo link. Yra net susikūrus keletas organizacijų, kurių tikslas yra peržvelgti jauno vaiko auklėjimo galimybes ir surasti tinkamiausią metodą tą vaiką pozityviau ugdyti dar prieš jam stojant į dabartinę mokyklinę sistemą. Viena šių organizacijų, National Association for the Education of Young Children, yra išstudijavusi Montessori auklėjimo sistemą ir išleidusi knygą "Montessori in Perspective". Nušviečiančią šio metodo dabartinę įtaką Amerikos švietimui. Su dideliu pasigėrėjimu tenka pastebėti, kad šio leidinio visas iliustracijas sudaro mokyklos ved. Janinos ir Vlodo Juknevičių nuotraukos iš Am. Liet. Montessori D-jos Vaikų Namelių ant 69-tos gatvės Chicagoje. Galima spėti, kad nuotraukos buvo parinktos dėl dviejų priežasčių: jų neabejotino meniškumo ir dėl nuotraukose parodomos medžiagos bei auklėjan-

mojo darbo aukšto profesinio lygio. Tik mokykla, kuri sugeba kitas mokyklas pralenkti tiek savo įrūošime tiek auklėtojų sugebėjime vaikus įjungti į lavinančią veiklą tegalėjo paruošti tokias išpūdingas ir vaizdžias iliustracijas visoje Amerikoje platinamai knygai. Čia yra puikus pavyzdys, kaip sugebėjimas ir sumanus darbas atkreipia į save teigiamą dėmesį, o tuo pačiu paskleidžia šios lietuviškos mokyklos vardą, tiksliau, visos lietuvių tautos vardą, Amerikos gabiausių auklėtojų tarpe.

R.B.

* JONAS KAVALIŪNAS mokytojų konferencijoje Chicagoje padarys pranešimą tema "Kas galima pasimokyti iš Amerikos mokytojų pedagoginio judėjimo" ir "16 Vasario gimnazija mokytojų akimis". J. Kavaliūnas praeitą vasarą buvo valdžios pasiūstas Vokietijos dviem mėnesiam į kalbų dėstymo specialius kursus. Ten būdamas aplankė 16 Vasario gimnaziją. Mokytojų konferencija įvyksta lapkričio 26-27 dienomis Chicagoje Jaunimo Centre.

DETROIT

PAGERBS LAUREATĄ VYTAUTĄ ALANTĄ

LŽS-gos Detroito skyriaus valdyba ruošia Dirvos novelės laureatų raštų. Vytautui Alantui akademinį pagerbimą. Akademijs įvyks š.m. lapkričio 20 d. (sekmadienį) 4 val. p. p. Lietuvių namuose 3009 Tillman St.

Visuomenė maloniai kviečiama atsilankyti. Programoje: pagrindinį žodį tars raš. B. Gražulis; mok. K. Gričius, pasiskaitys vieną fragmentą iš novelės "Galėjo ir kitaip susiklostyti". Programą praves inž. Vytautas Kutkus. Po akademijos kavutė. Mg.

MOKINIŲ TĖVAMS

Dėl vykstančių nesusipratimų tarp mokyklų vadovybės ir mokyklų šildymo prižiūrėtojų unijos Amelia Earhart Junior High School šeštadieniais nebėra šildoma, todėl Aušros šeštadieninė mokykla laikinai perkeliama į Western High School patalpas, kurios yra toje pačioje Scotten gatvėje, kur anksčiau vykdavo Vasario 16 minėjimai. Maloniai prašau visus Aušros šeštadieninės mokyklos mokinių tėvus ši šeštadienį savo vaikučius atvežti į Western High mokyklos patalpas. Pamokos, kaip ir anksčiau, prasidės 9 ir baigsis 13 val.

K. Jurgutis
Mokyklos vedėjas

* DR. VINCO KUDIRKOS vardo lituanistinė mokykla turi aštuonis skyrius su daugiau kaip 130 mokinių. Veikia taipgi priešmokyklinis skyrius mažamečiams ir lietuviškai labai silpnai kalbantiems papildomas skyrius. Mokytojai šioje mokykloje 10 mokytojų. Pereitų mokslo metų mokyklos vedėja Galina Gobienė spalio pabaigoje iš tų pareigų

Brazilijoje Sao Paulo Lietuvių Vyrų Brolija šiemet atšventė 25 metų veiklos sukaktį. Ta proga buvo suruoštas pobūvis, kuriame dalyvavo daug svečių ir iš tolimųjų miestų. Nors brolija yra daugiau parapajinė organizacija, bet savo veikla visuomeniniame darbe pralenkia ir kitas organizacijas. Dabartinio brolijos pirmininku yra Juozas Matelionis, senas lietuvių kolonijos veikėjas. Pobūvyje prie garbės stalo sėdi: kun. dr. Milius, J. Čiuvinas, prel. P. Ragažinskas, N. Stasiulionis, H. Mošinskienė, J. Baužys, St. Vancevičius, M. Tamoliūnas ir pirm. Juozas Matelionis.

pasitraukė ir liko tik mokytojai. Patys mokytojai iš savo tarpo išsirinko vedėjos pareigoms Angėlę Bajalienę.

Prieškalėdiniam pobūviui vaikus ruošia visi mokytojai. Tautiniams šokiams vadovauja labai energinga, šios rūšies specialistė Rimgailė Zotovienė. Akordeonu talkina Algis Pysys.

Prieškalėdinis pobūvis įvyks Lietuvių namuose gruodžio 17 d., šeštadienį. Prasidės 4:30 val. Kaip visuomet atsilankys ir lietuviškas Kalėdų senelis. Į pobūvį yra kviečiami ir vien mokinių tėvai, bet ir publika apskritai.

Tėvų komitetui vadovauja Kęstutis Černis.

TORONTO

JAUNIEJI PARAMOS TAUPYTOJAI

Jauniems kooperatininkams spalio 29 d. Lietuvių Namuose "Paramos" surengta kooperacijos diena praėjo išpūdingai ir dideliu pasisekimu. V-bos vicepirmininkas Pr. Bastys tarė jauniems kooperatininkams pritaikytą žodį, o Ontario Credit Union League Ltd. atstovė Neil de Valk pasveikino susirinkusius angliškai, pasisakė esąs olandų kilmės, gimęs Kanadoje. Jis net paklausė keletos jaunuolių, kodėl jie taupo. Atsakymai įvairūs: vieni taupo stovyklai, kiti akordeonui, treči automobiliui ir t.t. Ilgai negaišdamas su klausimais parodė spalvotą filmą iš Fijų salų gyvenimo, kaip kūrėsi ten pirmoji kredito unija. Filmas truko 25 min. Po to, visi jaunieji "Paramos" nariai buvo pavaišinti ir apdovanoti pietukais su įrašu raginant taupyti Paramoj. Dalyvavo virš 100 jaunųjų kooperatininkų.

Taip pasistiprinę, patenkinti ir apdovanoti jaunieji "Paramos" nariai grįžo į namus su pasiryžimu dar daugiau taupyti, dėti centą prie cento, dešimtuką ir dešimtuko... dolerį prie dolerio. Gi "Paramai" džiaugsmas bus didelė ir stipri atrama žiūrint į ateitį.

V. Petraitis

* TRADICINIS Toronto skautų rudens parengimas įvyko lapkričio 5 d. Priskėlimo parapijos salėje. Jo parengimu ir pravedimu rūpinoši skautų tėvų komi-

tetas. Parengimas prasidėjo 12 val. 30 min. p.p. ir tęsėsi iki vidurnakčio. Pirmosios septyneta valandų buvo skirta grynai atsilankiusiųjų laimės mėginimui -- loterijai, kuri buvo gana turtinga ir puikiai pasisekusi. Vakare grojant orkestrui buvo šokiai, į kuriuos atsilankė nemažai skautiškai nusiteikusių visuomenės. Vietos jaunosios kartos atstovų Trio, kuriame dalyvauja Danutė Augaitytė, Rūta Gvildytė ir Valė Staškevičiūtė, išpildė meninę programą. Atsilankiusiųjų buvo gražiai įvertintos ir palydėtos gausiais plovimais. Joms gitara pritarė Andrius Paškauskas. Parengimą reikia skaityti nusisekusiu, nes jis pilnai atitiko rengėjų pageidavimus ir pateisino jų pastangas.

* LIETUVIŲ KAFINIŲ aplankymas, įvykęs lapkričio 6 d. buvo tikrai gausus. Be torontiečių nemažai mūsų tautiečių atvyko ir iš kitų artimesnių kolonijų. Po religinių apeigų buvo pašventinta keletas naujai pastatytų paminklų. Iki šiol šių kapų ramybėje jau ilsis 222 mūsų artimieji.

PADĖKA

Korpi Neo-Lithuania Vyr. Valdyba nuoširdžiai dėkoja visiems kor-

porantams šiais metais materialiai parėmusiems Korpi Klestėjimo ir Stovyklos Fondą. Be anksčiau išvardintų asmenų, sekantieji korporantai prisidėjo savo aukomis:

Č. Tamašauskas, Dr. J. Maurukas, G. Gražienė, Dr. J. Gečas, M. Mažeika, A. Jasys, S. Mackevičius, E. Songinienė, dr. J. Ramonas, J. Stanaitis, St. Švedas, A. Juškus, Al. Koncė, O. Simonaitienė, E. Bartkus, B. Tiškus, G. Sturonienė, ir A. Juodvalkis. Ypatingą padėką reiškia Dr. L. Kriaučeliūniui ir Dr. A. Rudokui, kurie atsakė į mūsų šaukimą paaukdam po \$50. Jiems ir visiems korporantams, parėmusiems jaunimo veiklą dar kartą didelis ačiū.

Ta pačia proga norime pranešti, kad sekanti Korporacijos stovykla įvyks 1967 m. rugpjūčio 27 -- rugsėjo 4 dienomis Elk Lake, Michigan. Vieta yra ypatingai graži ir sužavėjo visus ten stovylavusius prieš du metus.

Kviečiame visus iš anksto pasižymėti tas datas ir sutvarkyti savo sekančių metų atostogų planus taip, kad kuo didesnis skaičius dalyvautų šioj, korporacijos gyvenime dešimtoje, stovykloje.

L. S. T. Korpi Neo-Lithuania Vyriausioji Valdyba

SPECIALIOS

ŠVENČIŲ NUOLAIIDOS AUTOMOBILIŲ dovanoms į USSR. Džiaugiamės paskelbti specialias švenčių kainas. Atpigintos kainos jau galioja.

Mes priimsime užsakymus automobilių dovanoms. Šios kainos yra:

2101 — VOLGA GAZ — 21 R —	\$2,365.19
2102 — VOLGA GAZ — 21 US —	\$2,553.70
2103 — MOSKVIČ 408 E —	\$1,954.88
2103 — MOSKVIČ 408 —	\$1,759.39
2104 — ZAPOROZHETS — ZAZ 965A —	\$ 957.60

Tos specialios kainos galios TIKTAI IKI 1966 GRUODZIO 15 DIENOS.

Skubėk su savo užsakymais pas

PODAROGIFTS, INC.

220 PARK AVENUE SOUTH
(corner 18th Street)
New York, N. Y. 10003.
Phone 212 — 228-9547

arba per bet kurį autorizotą atstovą ar skyrių.

LMKF Chicago Klubu narių suruoštame Derliaus šventės Koncerte - balijų, spalio 1 d. Jaunimo Centre prie dail. VI. Vaičiūčio paveikslų, kurį jis padovanojo Chicago Klubui, Nuotraukoje iš kairės: M. Macevičienė, M. Peteraitienė, V. Karosaitė, P. Urbutis -- laimėjęs paveikslą ir A. Pužauskas, V. Noreikos nuotrauka